

บทความวิจัย

เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมชนชั้นสูงในสังคมเกาหลี

โดย

นางสาวสาธิตา มินรินทร์

รหัสนักศึกษา 05520510

เสนอ

อาจารย์นัตยา อยู่คง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

ชื่อเรื่อง	การศึกษาพฤติกรรมชนชั้นสูงในสังคมเกาหลี
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวสาธิตา มินรินทร์ รหัสนักศึกษา 05520510
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2555
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์นาคยา อยู่คง
คำสำคัญ	ชนชั้นสูง ยังบัน วิถีชีวิตของชนชั้นสูง

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและวิถีชีวิตของชนชั้นสูงในสังคมเกาหลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และข้อมูลจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นสูง และได้นำกรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์ มาเป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะของชนชั้นสูงจะแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคม โดยแบ่งออกเป็น 3 ยุค คือ ยุคที่ 1 ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากต่างชาติ ยุคที่ 2 ยุคชนชั้นสูงในระบบทุนนิยม และยุคที่ 3 ยุคชนชั้นสูงกับอุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลี กล่าวคือชนชั้นสูงในอดีตคือพวกขุนนางข้าราชการ ทหาร แต่ต่อมาเมื่อเกาหลีได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตกทำให้รูปแบบการเมืองการปกครองเปลี่ยนเป็นระบอบประธานาธิบดี ซึ่งแต่เดิมคือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และต่อมาเมื่อเกาหลีเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ พบว่าชนชั้นสูงไม่จำกัดอยู่แค่ขุนนางหรือราชตระกูลเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงชนชั้นนายทุน นักธุรกิจที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอีกด้วย และปัจจุบันดารา นักร้อง นักแสดงก็ได้กลายเป็นชนชั้นนำทางสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าลักษณะของชนชั้นสูงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงส่งผลให้ลักษณะวิถีชีวิตของชนชั้นสูงในแต่ละยุคสมัยแตกต่างกันไปด้วย

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สาธารณรัฐเกาหลีหรือที่รู้จักกันทั่วไปว่าเกาหลีใต้ นั้น เป็นชนชาติที่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะมาตั้งแต่ยุคสมัยโชซอน เริ่มต้นจากการที่กษัตริย์และเชื้อพระวงศ์ดำรงตำแหน่งสูงสุดทางสังคม ห้อมล้อมไปด้วยชนชั้นสูงหรือที่เรียกว่า “ยังบัน” ที่เป็นขุนนางและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ สิ่งที่ปรากฏชัดในยุคสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ก็คือ ความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างราชสำนัก ยางบันกับสามัญชน โดยราชสำนักและยางบันจะมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมสูง รั่วรวยด้วยยศศักดิ์ และมีอำนาจล้นเหลือ ในขณะที่สามัญชนต้องก้มกราบหมอบคลาน รับใช้ และต้องทำงานให้กับยางบันโดยไม่ได้รับค่าจ้าง แรงงาน อีกทั้งต้องส่งผลผลิตที่ผลิตได้ให้แก่ผู้เป็นนาย ผู้ซึ่งคอยฉกชิงและบีบบังคับเอาผลผลิตไปบำรุงบำเรอตนและครอบครัว ดังนั้น คนเกาหลีจึงเจ็บแค้นและชิงชังขุนนางและชนชั้นสูงเป็นอย่างยิ่ง สามัญชนจึงพยายามพร่ำสอนลูกหลานของตนให้เป็นคนอดทน และขยันหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้เพื่อว่าวันหนึ่งจะสอบได้เป็นขุนนางบ้าง หากเป็นจริง จะทำให้ชีวิตและครอบครัว ตลอดจนพ่อแม่พี่น้องไม่ถูกเอาเปรียบและถูกดูถูกเหยียดหยาม จากการอบรมสั่งสอนแบบนี้เองที่ทำให้คนเกาหลีเห็นคุณค่าของการศึกษาว่า เป็นหนทางเดียวที่จะสามารถยกฐานะทางสังคมของตนให้สูงขึ้นได้ ทุกคนทุกครอบครัวจึงทุ่มเทส่งบุตรหลานให้ได้รับความรู้สูงๆ อันเป็นค่านิยมที่ยกย่องสืบเนื่องกันมาจนทุกวันนี้ โดยสังคมในยุคนั้นได้มีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 4 ชนชั้น (คํารังคํ ฐานคิ, 2544) ดังนี้

1. ยังบัน (Yanban) ชนชั้นนี้เป็นชนชั้นสูงสุด ประกอบด้วยเชื้อพระวงศ์และราชตระกูลในราชสำนัก รวมทั้งขุนนางชั้นผู้ใหญ่ซึ่งแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ ข้าราชการพลเรือน เรียกว่า มุนบัน (Munban) ข้าราชการทหาร เรียกว่า มูบัน (Muban) ยังบันเป็นชนชั้นสูงของสังคมและมีการถ่ายทอดฐานะทางสังคมโดยผ่านทางสายเลือด หรือสายตระกูลเป็นหลัก ชนชั้นนี้จะมีอาชีพที่มีเกียรติทางสังคมเช่น เป็นขุนนาง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นักปราชญ์ และแม่ทัพนายกอง ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้มักครอบครองอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กัน

2. ชุงอิน (Chungin) หรือชนชั้นกลาง ชนชั้นนี้จะได้รับการฝึกฝนในวิชาชีพ ช่างชำนาญการในด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์ รวมทั้งภาษาต่างประเทศเพื่อประกอบอาชีพที่ตรงกับสาขาวิชาดังกล่าวตามความต้องการของรัฐบาล หน้าที่การงานเหล่านี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของพวกยังบัน เพราะถือว่าเป็นงานที่ต่ำกว่า ซึ่งต้องทำงานอยู่ใต้อำนาจของชนชั้นสูง ลูกหลานของชนชั้นกลางจะสืบทอดสถานภาพทางสังคมโดยผ่าน

ทางสายเลือดหรือสายตระกูลเช่นกัน อาชีพที่พวกเขาทำมักเป็นข้าราชการระดับกลางที่เน้นความสามารถเฉพาะทาง และถือเป็นแขนงของรัฐบาลหรือราชสำนัก จำนวนของชนชั้นกลางจะมีไม่มากนัก

3. ซังมิน (Sangmin) หรือพวกสามัญชน และยางมิน (Yangmin) หรือชาวนา คนในชนชั้นนี้เป็นคนส่วนใหญ่ของสังคมที่ประกอบอาชีพเป็นชาวนาและพ่อค้ารายย่อย ทั้งนี้เพราะสังคมเกาหลีในยุคนี้เป็นสังคมเกษตรกรรม ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกมีอยู่อย่างจำกัดและส่วนใหญ่เป็นของตระกูลยั้งบันที่มีตำแหน่งหน้าที่สูงทางราชการแทบทั้งสิ้น พวกชาวนาจึงต้องเช่าที่นาโดยเสียค่าเช่า ภาษีที่ดินและภาษีผลผลิตเพื่อนำส่งไปให้แก่ราชสำนัก

4. ชอนมิน (Chonmin) หรือผู้ถือกำเนิดด้วยค่า เป็นชนชั้นต่ำสุดของสังคม ประกอบไปด้วยทาส พวกเต็นรำและนักแสดง คนทรง และคนฆ่าสัตว์ สถานภาพของพวกเขาคงตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ชนชั้นต่ำเหล่านี้จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม บางครั้งจะไม่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของชนชั้นอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นคนฆ่าสัตว์ซึ่งต้องแยกอยู่ในหมู่บ้านเองต่างหาก (ดำรงค์ ฐานดี, 2551)

จากชนชั้นทั้ง 4 ข้างต้น จึงเห็นได้ว่าในสังคมเกาหลีมีการแบ่งชนชั้นวรรณะอย่างชัดเจน โดยชนชั้นสูงจะเป็นชนชั้นที่มีเกียรติ และมีบทบาทหน้าที่ที่เหนือกว่าชนชั้นอื่นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้เกิดความแตกต่างทางวิถีชีวิต ดังเห็นได้จากที่อยู่อาศัย นั่นก็คือฮนอกหรือบ้านแบบเกาหลี มีการแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ บ้านหลังคามุงด้วยฟางข้าวและบ้านหลังคามุงด้วยกระเบื้อง ซึ่งบ้านหลังคาฟางข้าวนั้นคือบ้านของประชาชนทั่วไป ส่วนบ้านหลังคามุงกระเบื้องเป็นบ้านที่ขุนนางและชนชั้นสูงอาศัยอยู่เท่านั้น นอกจากนี้บ้านของชนชั้นสูงจะมีสวนบริเวณบ้าน ซึ่งจะจัดไว้อย่างสวยงามเป็นการบ่งบอกถึงฐานะ ตรงกันข้าม บ้านของประชาชนทั่วไปนั้นจะไม่มีสวนสวยงาม ส่วนข้าวของเครื่องใช้ของชนชั้นสูงนั้นจะมีสีฉ่ำและลวดลายสวยงาม เช่น แจกัน ถ้วยชาม ภาชนะเคลือบเซลาดอนซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากจีนสมัยราชวงศ์ซ้อง โดยใช้ดินสีขาว และสีครามทำการตกแต่งโดยการชุบลวดลายแล้วถมดินสีขาวสีดำนลงบนลวดลายที่ชุบไว้จนเต็ม แล้วเคลือบทับด้วยเซลาดอนใสสีเขียว ซึ่งภาชนะเคลือบเซลาดอนจะมีใช้เฉพาะในราชสำนักเท่านั้น เพราะชาวจีนถือว่าสีของเซลาดอนนั้นเหมือนหยก ซึ่งหยกถือเป็นอัญมณีล้ำค่า คู่ควรแก่การเป็นเครื่องประดับของกษัตริย์ (ศุภกา ปาลเปรม, 2551) นอกจากนี้ยังมีเครื่องประดับราคาแพง เช่น มงกุฎทองคำ สร้อยคอ กำไล ข้อมืออีกด้วย โดยเครื่องประดับแต่ละชิ้นที่สวมใส่นั้นก็เพื่อโอ้อวดฐานะของตนเอง และยังรวมไปถึงกิจกรรมยามว่าง เช่น ร้องเพลง การเขียนพู่กัน เข้าหอนางโลมเพื่อชมกีแซงหรือผู้หญิงที่ให้ความบันเทิงแก่กษัตริย์และขุนนาง จีมี่า ล่าสัตว์ และยิงธนู เป็นต้น

และพบว่ารสนิยมของชนชั้นสูงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบททางสังคม ซึ่งในสมัยสามอาณาจักรนั้นมีการรับประทานต็อก และพบว่าในสมัยสามอาณาจักรมีแค่ชนชั้นสูงเท่านั้นที่สามารถรับประทานต็อกได้ หลังจากนั้นเมื่อเข้าสู่สมัยโชซอน ต็อกได้กลายเป็นอาหารที่จำเป็นและพัฒนามาเป็นอาหารพื้นบ้านสำหรับปัจจุบันต็อก สามารถรับประทานได้ทุกเพศ ทุกวัยและไม่จำกัดชนชั้น

จากที่กล่าวข้างต้นความแตกต่างของชนชั้นต่างๆ ไม่ได้เกิดจากการมีทรัพย์สินที่แตกต่าง แต่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตและรสนิยมการบริโภคที่แตกต่างกัน ทำให้ประเด็นเรื่องรสนิยมมีความน่าสนใจศึกษา ประกอบกับแนวความคิดของ Pierre Bourdieu พยายามแสดงให้เห็นว่ารสนิยมไม่ใช่ธรรมชาติของคนในแต่ละชนชั้น เช่น การที่ชนชั้นกรรมาชีพชื่นชอบศิลปะแนวตลาคก็ไม่ใช่ธรรมชาติโดยกำเนิดของพวกเขา ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ใช่สิ่งที่ได้มาจากการอบรมขัดเกลาที่รู้สำนึกโดยสิ้นเชิง หากแต่รสนิยมเป็นผลมาจากสภาพเงื่อนไขในการดำรงชีวิต รวมทั้งเงื่อนไขการดำรงชีวิตของชนชั้นที่ถูกวัฒนธรรมเข้ามาในตัวเรา ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นธรรมชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารยะห่างทางสังคมระหว่างชนชั้นนั้น ไม่ใช่เพียงเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการมีรสนิยมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรม (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553 : 114-121)

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคมเกาหลีได้มีผู้ที่ศึกษาอยู่ก่อนแล้วจำนวนหนึ่งคือเรื่อง “สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี” ของ รศ. ดร.ดำรงค์ ฐานดี แต่ยังไม่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นของรสนิยมและวิถีชีวิตของชนชั้นสูงในเกาหลี และงานวิจัยที่ผ่านมามุ่งเรื่องสังคมและวัฒนธรรมแต่ไม่ได้สนใจประเด็นการบริโภคและการดำเนินชีวิตที่ไม่ใช่เรื่องการผลิต ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องราวของชนชั้นสูงในเกาหลี โดยใช้แนวความคิดของ Pierre Bourdieu มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะของชนชั้นสูงในสังคมเกาหลี
2. ศึกษาวิถีชีวิตของชนชั้นสูงในสังคมเกาหลี

วิธีการศึกษา

1. เก็บข้อมูลโดยใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ
 - 1.1 เก็บข้อมูลจากสื่อตีพิมพ์ชนิดต่างๆ
 - หนังสือ , บทความ
 - เอกสารงานวิจัย
 - 1.2 เก็บข้อมูลจากฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาโดยนำแนวความคิดและทฤษฎีทางสังคมมาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

ทบทวนวรรณกรรม

เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง

กรณีศึกษาเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมชนชั้นสูงในสังคมเกาหลี" ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ศึกษาได้ยึดแนวความคิดจากหนังสือและบทความในอินเทอร์เน็ตเป็นตัวตั้งในส่วนของเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องเป็นเอกสารประกอบการค้นคว้าเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จึงสามารถแบ่งหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้ 1. แนวความคิดฮาบีทัส และ 2. แนวความคิดรสนิยม

4.1 แนวความคิด

4.1.1 แนวความคิดฮาบีทัส

ลูนิย์ ประสงค์บัณฑิต (2553) เขียนบทความเรื่อง "แนวความคิดฮาบีทัสของปีแอร์ บูร์ดิเยอกับทฤษฎีทางมานุษยวิทยา" โดยความหมายของฮาบีทัสที่บูร์ดิเยอได้กล่าวไว้มาจากภาษาละติน มีหลายความหมาย ซึ่งหนึ่งในนั้นหมายถึงสไตล์ของเครื่องแต่งตัว เครื่องสุขภัณฑ์ เครื่องประดับและอื่น ๆ โดยเฉพาะที่เหมาะสมกับชนชั้นและโอกาส

นอกจากนี้บูร์ดิเยอได้กล่าวไว้ว่า ฮาบีทัสเป็นโครงสร้างอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัวคน มีจุดกำเนิดมาจากโครงสร้างทางสังคมและเป็นโครงสร้างที่ดำรงอยู่อย่างคงทนในร่างกาย จนกลายเป็นความโน้มเอียงทางอุปนิสัย (disposition) ซึ่งจะอยู่ในรูปของอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ การกิน ความชอบ จึงนำไปสู่การจำแนกได้ว่าเป็นอากัปกริยาแบบใด แบบผู้ดีมีรสนิยมหรือไร้รสนิยมเป็นต้น ซึ่งกลุ่มหรือชนชั้นเดียวกันมีฮาบีทัสคล้ายกัน จึงหมายถึงการมีประสบการณ์บางอย่างร่วมกัน เป็นประสบการณ์ที่มีได้มีอยู่เพียงในความคิด แต่ฝังอยู่ในร่างกายและการปฏิบัติทางร่างกาย เป็นประสบการณ์เฉพาะกลุ่มเฉพาะชนชั้นนั้นๆ

การมีประสบการณ์คล้ายๆกัน จึงเป็นที่มาของอารมณ์ความรู้สึกคล้ายกัน มีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ การกระทำ สไตล์ วิถีการดำเนินชีวิต (lifestyle) หรือมีรสนิยมคล้ายกัน เช่น การมีอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับศักดิ์ศรีในแบบผู้ชาย การกินอาหารของคนในวัฒนธรรมเดียวกัน การเลือกเสื้อผ้า การตัดสินใจ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเหมือนเป็นธรรมชาติ เพราะเกิดจากระบบการทำงานของฮาบีทัส ที่เปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมภายนอกให้เป็นธรรมชาติระดับที่สองโดยอาศัยการทำงานของร่างกาย แม้แต่สิ่งที่เรียกว่าสามัญสำนึก ก็ถูกทำให้กลายเป็นเหมือนธรรมชาติ

ฮาบีทัสระดับชนชั้น

จากหนังสือ Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste (2527) บูร์ดิเยอพยายามแสดงให้เห็นว่า รสนิยมไม่ใช่ธรรมชาติของคนในแต่ละชนชั้น เช่น การที่ชนชั้นกรรมมาชีพ (working class) ชื่นชอบศิลปะแนวตลาด (popular art) ก็ไม่ใช่ธรรมชาติโดยกำเนิดของพวกเขา ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ใช่ว่าสิ่งที่ได้มาจากการอบรมขัดเกลาที่รู้สำนึก (conscious) โดยส่วนๆ หากแต่รสนิยมเป็นผลมาจากสภาพเงื่อนไขในการดำรงชีวิต รวมทั้งเงื่อนไขการดำรงชีวิตของชนชั้นที่ถูกรับวัฒนธรรมเข้ามาในตัวเราทำให้รู้สึกเหมือน

เป็นธรรมชาติ โดยอาศัยการทำงานของฮาบิตัส ที่คอยกำกับการกระทำของคน และด้วยการทำงานของฮาบิตัสนี้เองที่ทำให้รสนิยมมีแนวโน้มที่จะผลิตซ้ำวิถีชีวิตและความเป็นชนชั้นนั้นๆต่อไป

จากหัวข้อเรื่อง "The habitus and the space of life-style" ของหนังสือ Distinction บัวร์ดิเยอได้บรรยายถึงรสนิยมการกินอาหาร การแต่งกายและรูปแบบการเล่นกีฬาของชนชั้นสูงและชนชั้นกรรมาชีพ แต่ในหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนกล่าวถึงรูปแบบการกินอาหารเท่านั้น

ชนชั้นกรรมาชีพ

อาหารของชนชั้นกรรมาชีพจะเน้นที่ความอุดมสมบูรณ์ มีความเป็นอิสระในด้านรูปแบบการจัดวาง และชนิดของอาหาร หลีกเลี่ยงการชั่งตวงวัดที่ตายตัวเกินไป อาหารทุกอย่างจะวางบนโต๊ะเป็นจำนวนมาก ๆ พร้อมกัน ซึ่งช่วยให้ไม่ต้องเดินหลายรอบ การรับประทานอาหารจะไม่มีความต้องการหรือลำดับของอาหารคาวหวาน

ชนชั้นสูง

สตรีชนชั้นนี้จะมีเวลาว่างมากกว่าสตรีชนชั้นกรรมาชีพ และมีคนรับใช้ ดังนั้นอาหารที่รับประทานจึงมักเป็นอาหารที่มีราคาแพง ใช้เวลา และความเอาใจใส่ในการจัดเตรียม เช่น อาหารประเภทต้ม เคี้ยว ปิ้ง หรือย่าง ส่วนรูปแบบการรับประทานจะมีพิธีรีตอง พิถีพิถัน มีขั้นตอนในการเสิร์ฟที่แน่นอน

จากรูปแบบการรับประทานอาหารของชนชั้นกรรมาชีพ จะดูเรียบง่ายและธรรมดา ซึ่งแสดงถึงความมีอิสรภาพ ไร้ความกดดันหรือการควบคุม และแสดงออกถึงความสนิทสนมเป็นกันเอง ในขณะที่รูปแบบการรับประทานอาหารของชนชั้นสูงนั้นมองว่าเป็นเรื่องของจริยวัตรอันดีงาม แสดงออกถึงความงดงาม มีสง่าราศี ซึ่งรูปแบบการบริโภคอาหารของทั้งสองชนชั้นนี้แสดงให้เห็นถึงระยะห่างทางสังคมระหว่างคนทั้งสองชนชั้น ไม่ใช่เพียงเรื่องของเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการมีรสนิยมที่แตกต่างกัน อาจจัดได้ว่าเป็นเรื่องของความแตกต่างทางวัฒนธรรม

บัวร์ดิเยอ เสนอว่า การปฏิบัติทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างทางชนชั้น ชนชั้นถูกนิยามผ่านทาง การรับรู้จากการบริโภคที่เป็นสัญลักษณ์พอ ๆ กับตำแหน่งแห่งที่ของบุคคลทางเศรษฐกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ชนชั้นเชื่อมโยงกับเงื่อนไขพื้นฐานของการดำรงชีวิตหรือเงื่อนไขทางวัตถุ และความเป็นชนชั้น จะแสดงออกผ่านทางความแตกต่างเชิงสัญลักษณ์ทางการบริโภค ฐานะทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวไม่สามารถเป็นปัจจัยที่ใช้ในการแบ่งช่วงชั้นทางสังคมได้ ชนชั้นสามารถถูกนิยามในแง่มุมของตำแหน่งที่เหมือนกันในพื้นที่ทางสังคม ซึ่งก่อให้เกิดเงื่อนไขที่เหมือนกันในการดำรงอยู่ ซึ่งเป็นการสร้างบุคลิกลักษณะอันนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เหมือนกัน

นอกจากนี้ ความเป็นชนชั้นใดชนชั้นหนึ่ง ขึ้นอยู่กับการครอบครองทุน (Capital) ในรูปแบบต่าง ๆ ทุนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บัวร์ดิเยอใช้ในการวิเคราะห์เรื่องการแบ่งชนชั้นคือ ทุนทางเศรษฐกิจ (จำนวนของทรัพยากรทางวัตถุ ไม่ว่าจะเป็นรายได้ ทรัพย์สินและอื่นๆ) และทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่ได้ผ่านทางการศึกษา ทุนทั้งสองนี้ มีส่วนกำหนดการมีอำนาจของบุคคลต่าง ๆ ในการได้มาซึ่งตำแหน่งแห่งที่ใน

พื้นที่สังคม ดังนั้น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม จึงเป็นผลจากการกระจายของทุนเหล่านี้อย่างไม่เท่าเทียมกัน รสนิยมของชนชั้นที่รอบงำ ถือว่ามีความชอบธรรมมาก มีความเหนือกว่ารสนิยมของชนชั้นกรรมาชีพ

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้อธิบายถึงลักษณะของชนชั้นสูงในสังคมเกาหลีตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้ว่า ชนชั้นสูง ไม่ว่าจะในประเทศใดในโลก ล้วนมีลักษณะที่เหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาหารการกินหรือการแต่งกาย เนื่องจากมีฐานะทางเศรษฐกิจ/ทรัพย์สินมากที่สุด เพราะทรัพย์สินเป็นตัวกำหนดความเป็นชนชั้นทางสังคม

4.1.2 แนวความคิดรสนิยม

สมรักษ์ ชัยสิงห์กานานนท์ (2544) เขียนบทความเรื่อง "รสนิยม: ภาษาในสังคมไทยยุคบริโภคนิยม" กล่าวว่า "รสนิยม" เป็นคำที่คุ้นเคยในปัจจุบันและใช้กันโดยไม่เคยตั้งคำถามกับความหมายของคำ ๆ นี้เลย และเนื่องจากรสนิยมมีความหมายครอบคลุมกว้างถึงวิถีชีวิตส่วนใหญ่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การรับประทานอาหาร การตกแต่งที่อยู่และสถานที่ การพักผ่อน (ฟังดนตรี ชมภาพยนตร์ กีฬา ฯลฯ) การเลือกใช้ของใช้การอุปโภคบริโภค เป็นต้น ซึ่งในที่นี้ ผู้เขียนได้ศึกษาเฉพาะรสนิยมด้านที่เป็นฉากหน้าของปัจเจก คือ รสนิยมในการแต่งกายเท่านั้น ด้วยเหตุที่การปฏิบัติตัวและการเลือกเครื่องแต่งกายของปัจเจกบุคคลนั้นถูกกำกับด้วยความคาดหวังเชิงอุดมคติจากตัวตนของปัจเจกเองและจากสังคม Erving Goffman เรียกลักษณะที่สังคมคาดหวังในเชิงนามธรรมนี้ว่า Front หรือหน้าฉากของปัจเจกนั่นเอง การแสดงออกด้านหน้าจึงมีลักษณะเชิงสัญลักษณ์มาก ในขณะที่ด้านหลังนั้นมักเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การแต่งกายนับเป็นการแสดงออกถึงการควบคุมร่างกาย (bodily control) โดยใช้การแสดงออกทางท่าทางและวัตถุที่ตกแต่งร่างกายในการบ่งบอกถึงสารบางอย่าง การแต่งกายจึงเป็นสัญลักษณ์ที่คนในสังคมใช้สื่อถึงกัน

"รสนิยมที่ดี" นั้น ควรเป็นรสนิยมแบบใดที่เป็นที่ยอมรับของสังคม มีกลุ่มคนใดที่เป็นผู้ชี้แนะทางรสนิยม หรือทำให้รสนิยมนั้นเป็นสิ่งที่ชอบธรรม โดยใช้สื่ออำนาจใดนั้น จะช่วยให้เห็นภาพความเคลื่อนไหวบางประการในสังคมได้ชัดเจน อีกทั้งเป็นการสะท้อนกลับมาสู่การนิยามตัวตนของปัจเจกบุคคลและความหมายต่าง ๆ ที่สังคมใส่เข้าไปในวัตถุด้วย

แนวคิดของ Gluckman และ Douglas ซึ่งศึกษาการให้ความหมายแก่วัตถุ และสร้างให้เกิดระบบอภิสิทธิ์แห่งการครอบครอง และจำกัดการหมุนเวียนในการครอบครองแลกเปลี่ยนวัตถุเฉพาะนั้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคม ซึ่งให้เห็นว่า การแข่งขันที่แสดงออกทางวัตถุที่มีค่าหรูหรา ฟุ่มเฟือยนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไปเกือบทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็สังคมดั้งเดิมหรือสังคมสมัยใหม่

Max Gluckman (1947) ได้ศึกษาเรื่องสมบัติหลวง และเสนอภาพการผูกขาดการแข่งขันทางสถานะด้วยการจำกัดการหมุนเวียนของวัตถุที่มีค่าหรูหรา ฟุ่มเฟือยของชนชั้นสูง กล่าวคือ การผูกขาดผลิตผลงานศิลปะของกษัตริย์มิไว้เพื่อที่จะ

- 1) ทำให้ความหรูหราเฉพาะ (sumptuary exclusivity) ดำรงอยู่ได้

2) เป็นความได้เปรียบทางการพาณิชย์

3) เพื่อแสดงลำดับชั้น หรือเรียกได้ว่า decommodification (Appadurai, 1986 : 22)

Mary Douglas (1967) กล่าวถึงความหมายและหน้าที่ของวัตถุที่มีค่าและงดงาม โดยเปรียบของมีค่าในสังคมดั้งเดิมว่าเป็นเหมือนคูปองหรือใบอนุญาตในระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ซึ่งคล้ายเงินที่ไม่ได้เป็นเพียงแค่สื่อในการแลกเปลี่ยนเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. อำนาจในการได้มันมาครอบครอง แสดงถึงลักษณะเฉพาะที่สูงส่ง (highly specific)

2. การกระจายของมันถูกควบคุมในหลาย ๆ ด้าน

3. สภาวะที่ควบคุมจำนวนของมัน ได้สร้างให้เกิดชุดของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

4. หน้าที่หลักของมัน คือสร้างสภาวะที่จำเป็นสำหรับการเข้าสู่ตำแหน่งสถานะที่สูง เป็นการทำให้ลำดับชั้นยังคงอยู่หรือเป็นการรุกรทางสถานะ

5. ระบบสังคมถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำจัด หรือทำให้การแข่งขันเพื่อประโยชน์ทางสถานะที่ตายตัวนั้นลดน้อยลง

การไหลเวียนของมีค่าที่เคร่งครัดจำกัด (restricted) ก็เท่ากับเป็นการผลิตซ้ำของระบบสังคมและการเมือง สิ่งของในบริบทเช่นนี้จึงเป็นเครื่องมือสำหรับการผลิตซ้ำความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมเศรษฐกิจ การจำกัดการไหลเวียนที่เคร่งครัดโดยการอ้างความศักดิ์สิทธิ์และหน้าที่เชิงพิธีกรรมก็ถูกทำลายและตั้งคำถาม วัตถุแห่งความงามที่มีค่าจึงถูกแยกออกจากการรับใช้ศาสนาและผู้ปกครอง กลายเป็นสุนทรียศาสตร์ที่ศึกษาและวิจารณ์ได้

อำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองส่งผลให้พฤติกรรมทางสังคมของชนชั้นสูงและชนชั้นล่างในสังคมมีความแตกต่างกันเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย กิริยามารยาท รวมถึงการเสพความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีการแบ่งแยกระหว่างวัฒนธรรมผู้ดีและวัฒนธรรมไพร่อย่างเห็นได้ชัด ชีวิตที่ไม่ต้องทำงานหนักแต่กลับได้ผลประโยชน์และความมั่งคั่งเช่นนี้ ทำให้ชนชั้นสูงครอบครองเวลาว่างอย่างมาก จึงมีเวลาที่จะประดิษฐ์ประดอยการแต่งตัวให้ประณีตงดงามได้ ใช้ชีวิตที่เพลิดเพลินอย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ผู้เขียนได้กล่าวว่า คนไม่สามารถจะมีรสนิยมได้ หากปราศจากวัตถุ สิ่งของรสนิยมเป็นชุดของการปฏิบัติและการครอบครองสิ่งของบุคคลหรือกลุ่มคน ดังนั้นรสนิยมจึงเป็นผลผลิตของการเผชิญหน้ากันระหว่างสิ่งของและผู้บริโภค

ชนชั้นสูง ได้พยายามแบ่งแยกความแตกต่างทางสถานะของตน โดยแสดงออกผ่านทาง การแต่งกาย ด้วยเอกลักษณ์ทางการเมืองและความมั่งคั่ง ทำให้คนชนชั้นสูงเลือกใช้เครื่องแต่งกายที่มีราคาสูง ตัดเย็บประณีต และใช้เนื้อผ้าดี พร้อมกับการประดับของมีค่าให้กลายเป็นภาษาสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ถึงสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของตน รวมไปถึงการยอมรับอำนาจด้วยการแต่งกาย

สุภาพค์ จันทวานิช (2552) เขียนบทความเรื่อง "ทฤษฎีสังคมวิทยา" กล่าวว่า บุรีดิเยอได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรสนิยม ดังนี้

รสนิยม คือ ความสามารถในการตัดสินใจหรือประเมินคุณค่าความงามด้วยประสาทสัมผัสอย่างทันทีทันใด หรือความสามารถในการรับรู้หรือเห็นความแตกต่างในรสชาติอาหาร ซึ่งหมายถึงความถึงความชื่นชอบในรสชาติอาหารบางอย่างมากเป็นพิเศษ เช่นการบอกว่าอะไรดีไม่ดี อะไรอร่อยไม่อร่อย อะไรคู่ดี เป็นต้น ซึ่งบรูว์ดีเยอคิดว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอาจถูกมองได้หลายแบบขึ้นอยู่กับผู้กระทำ เช่น การแต่งตัว เป็นต้น "รสนิยม" จึงถือได้ว่าเป็นสิ่งมีอิทธิพลในการแสดงออกในทุกพื้นที่ ทั้งการแสดงออกทางวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนเชิงสัญลักษณ์ อาทิ เสื้อผ้า กีฬา อาหาร ดนตรี วรรณกรรม และศิลปะ

ชเนส วงศ์ยานนาวา (2550) เขียนบทความเรื่อง "ปฏิวัติบริโภคนิยม: จากสิ่งของฟุ่มเฟือยมาสู่สิ่งจำเป็น" กล่าวว่า การบริโภคสิ่งของหรูหราฟุ่มเฟือยของชนชั้นสูงว่าเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการอธิบายว่าจำเป็นหรือไม่จำเป็น เพราะในสถานะของกษัตริย์ในฐานะที่เป็น "รัฐ" ตั้งแต่ดั้งเดิมคือ ความหรูหราอลังการในตัวเอง หากจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ความเป็นรัฐ คือ ความหรูหราอลังการ ดังนั้น ความหรูหราฟุ่มเฟือยจึงเป็นสิ่งที่ต้องปรากฏให้เห็นได้ตลอดเวลาในประวัติศาสตร์ของชนชั้นสูงและการอวดความมั่งมีหรือการหลงใหลในวัตถุข้าวของเครื่องใช้จึงไม่ได้เป็นปรากฏการณ์ใหม่ของสังคมที่ให้ความสำคัญกับการบริโภคหรือที่เรียกว่า "สังคมบริโภคนิยม" การบริโภคสิ่งของหรูหราฟุ่มเฟือยเป็นกิจกรรมที่เติบโตมาพร้อมกับอารยธรรมโบราณให้หมู่ชนชั้นสูง ไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์หรือขุนนาง การบริโภคของชนชั้นสูงเองก็มีความสลับซับซ้อน เพราะความหรูหราส่งงามของสรรพสิ่งเหล่านี้กลับกลายเป็นสิ่งที่ชนชั้นสูงต้องควบคุม รวมไปถึงความหลงใหลในกิจกรรมที่หรูหราฟุ่มเฟือย ซึ่งความหรูหราไม่ได้เป็นผลพวงของแรงปรารถนาที่ไร้การควบคุมแต่อย่างใด กลกลทางชนชั้นและหลักการของการสืบสายเลือดกำหนดว่า "ใครจะใช้สิ่งของอะไรก็ได้" ทำให้ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดทางชนชั้น นอกจากนี้ยังมีการเลียนแบบพฤติกรรมของชนชั้นสูง เช่น การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถักทอด้วยทองและเงิน การใช้ถ้วยชามที่มีราคาแพง เพราะเห็นว่า "อะไรยิ่งแพงก็ยิ่งดี" การแสดงออกให้คนอื่นเห็นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้ของราคาแพง เพราะต้องการบ่งบอกว่าเป็นคนอยู่ในชนชั้นใด

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถนำมาเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้คือ ศึกษาวิถีชีวิตของชนชั้นสูง เนื่องจากอำนาจทางเศรษฐกิจของชนชั้นสูงส่งผลต่อวิถีชีวิตให้แตกต่างจากชนชั้นล่างอย่างเห็นได้ชัด ทำให้คนชนชั้นสูงเลือกบริโภคแต่สิ่งหรูหราฟุ่มเฟือย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแต่งกาย การรับประทานอาหาร การพักผ่อน เช่น ฟังดนตรี เล่นกีฬา การเสพความบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็น "รสนิยม" และเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ถึงสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของตน

4.2 เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง

4.2.1 เอกสารและบทความเกี่ยวกับชนชั้นทางสังคม

วังนา (2554) เขียนบทความเรื่อง "ชนชั้นทางสังคม" กล่าวว่า ชนชั้นทางสังคม (Social Class) หรือสถานภาพทางสังคม เป็นตำแหน่งของแต่ละบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยใช้ตัวแปรที่สังคมนั้น ๆ พิจารณาว่ามีความสำคัญในการจัดแบ่งหรือเป็นการแบ่งกลุ่มภายในสังคม ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นประกอบด้วย

บุคคลที่มีค่านิยม (Value) ความสนใจ (Interests) และพฤติกรรมที่คล้ายกัน โดยใช้สถานะทางสังคม(ฐานะ และทรัพย์สิน)ในการแบ่งชนชั้น และชนชั้นทางสังคมก็จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เช่น ความเชื่อ ค่านิยม กิจกรรมยามว่าง และพฤติกรรมต่าง ๆ

สุภางค์ จันทวานิช (2552) เขียนบทความเรื่อง "ทฤษฎีสังคมวิทยา" กล่าวว่า บุรดิเยอได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ทางสังคมและชนชั้น ดังนี้

พื้นที่ทางสังคม (social space) คือ ที่ที่มนุษย์มีระบบความสัมพันธ์ที่มีพื้นฐานอยู่บนอำนาจ และมนุษย์ต้องการมีตำแหน่งอยู่ในพื้นที่นั้น หรือ คือเวทีที่คนในสังคมกำลังมีการกระทำสัมพันธ์กันตามสถานภาพ (และอำนาจ)

ชนชั้น (class) คือกลุ่มของผู้กระทำ (agent/actor) ที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งที่เหมือนกัน อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่เหมือนกันและยอมรับเงื่อนไขแบบเดียวกัน เป็นผู้มีโอกาสที่จะมีผลประโยชน์และการแสดงออกแบบเดียวกัน สร้างการปฏิบัติที่เหมือนกันและรับเอาท่าที ทศนคติที่เหมือนกันมาใช้

วารุณี ภูริสินสิทธิ์ (2548) เขียนบทความเรื่อง "การจัดช่วงชั้นทางสังคม" กล่าวว่า การจัดช่วงชั้นทางสังคม (Social Stratification) ถือว่าเป็นความคิดรวบยอดที่สำคัญทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่อธิบายถึงโครงสร้างความไม่เท่าเทียมกันอย่างเป็นระบบ ความไม่เท่าเทียมกันทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งนำไปสู่การได้เปรียบและเสียเปรียบของคนกลุ่มหนึ่งต่อคนอีกกลุ่มหนึ่ง นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงประเภทของการแบ่งช่วงชั้นทางสังคมว่า ในสมัยก่อน ได้มีการแบ่งระดับชนชั้นของคนอยู่หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งก็คือ ระบบวรรณะ (Caste System) ซึ่งระบบนี้มีปรากฏชัดในสังคมอินเดีย และอีกรูปแบบหนึ่งก็คือ ระบบฐานันดร (Estate System) ที่ปรากฏในสังคมที่มีการปกครองแบบศักดินา และเป็นระบบที่ได้รับการสนับสนุนจากชนบประเพณีและกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม จากแนวความคิดของแม็กซ์ เวเบอร์ เห็นว่า องค์กรทางเศรษฐกิจเป็นต้นตอของชั้นทางสังคม และมองว่าการมีทรัพย์สินหรือไม่มีทรัพย์สินนั้น ก็เป็นการจัดประเภทขั้นพื้นฐานของภาวะเป็นชนชั้น นอกจากนี้ คนไม่ได้แบ่งเป็นชนชั้นเท่านั้น แต่คนยังแบ่งตามเกียรติยศ ชื่อเสียงอีกด้วย ซึ่งแต่ละชนชั้นที่มีฐานะทางสังคม เกียรติยศ หรือความยกย่องนับหน้าถือตาจากสังคม และจากการดำเนินชีวิตที่เหมือนกันนำไปสู่ความนิยมยกย่องและยอมรับซึ่งกันและกัน

วรวิทย์ พัฒนาอิทธิกุล (2546) เขียนบทความเรื่อง "ชนชั้นสังคม" กล่าวว่า แต่ละชั้นสังคมจะมีพฤติกรรมค่านิยม (Value) หรือรูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) ที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากชนชั้นนั้นจะกำหนดด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น ค่านิยม ความสนใจ และรูปแบบการดำรงชีวิตของบุคคลด้วย ซึ่งแต่ละชนชั้นจะมีลักษณะเฉพาะอย่าง เช่น ความร่ำรวย ความมีอำนาจ ความภูมิใจและระดับการยกย่องจากสังคม

สนิท สมักรการ (2538) เขียนบทความเรื่อง "การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม" กล่าวว่า ชนชั้นทางสังคมนั้นถือเอาทรัพย์สินหรือเศรษฐกิจทรัพย์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งชนชั้น "ชนชั้นทางสังคม" เป็นแนวคิดทางสังคมวิทยา ซึ่งนำเอาหลาย ๆ ลักษณะของการดำเนินชีวิตมารวมกันเข้าเพื่อแบ่งแยกคนในแต่ละสังคมเป็นชนชั้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเรียกรวม ๆ ว่า "แบบการดำเนินชีวิต" (life style)

ซึ่งบางส่วนอาจสืบเนื่องมาจาก "โอกาสของชีวิต" (life chances) ที่แต่ละคนมีอยู่ในสังคมของตน โดยทั่วไป สิ่งที่กำหนด "แบบการดำเนินชีวิต" ของคนแต่ละกลุ่มให้แตกต่างกันออกไป ได้แก่ พื้นฐานทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา อาชีพ รวมทั้งรสนิยมในการบริโภค การใช้เวลาและการสันทนาการ ต่าง ๆ

จากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถอธิบายลักษณะชนชั้นในสังคม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้ เนื่องจาก การแบ่งช่วงชั้นทางสังคมนั้น ยึดเอาทรัพย์สินเป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยกคน ในแต่ละชนชั้น และจากการแบ่งแยกนี้ ทำให้ทราบถึงลักษณะของชนชั้นสูงได้

4.2.3 เอกสารและบทความที่เกี่ยวกับแนวความคิดรสนิยม

วีรยุทธ ศรีสุวรรณกิจ (2551) เขียนบทความเรื่อง "การพักผ่อนหย่อนใจแบบตะวันตกของชนชั้นนำ สยามกับการแสดงสถานภาพและการเลื่อนสถานภาพทางสังคมสมัยรัชกาลที่ 5-7" กล่าวว่า กลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดความเป็นไปได้ในสังคมก็คือ "ชนชั้นนำ" ไม่ว่าจะเป็นนักกษัตริย์ เจ้านาย ขุนนาง ชนชั้นสูง ย่อมมีความสามารถในการกำหนด ชี้นำ สนับสนุน กลุ่มชนชั้นดังกล่าวจะถูกยกฐานะให้เหนือกว่าคนธรรมดาทั่วไป มีหน้าที่หรือสิทธิในการครอบครองเหนือสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความแตกต่างนี้ ได้เป็นเงื่อนไขในการจำแนกลำดับชั้นทางสังคมตั้งแต่สูงจนต่ำ และบรรดาชนชั้นนำต้องแสดงให้ประจักษ์แก่สังคมและกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ และต้องไม่เหมือนใคร เพราะความเหมือนกันทำให้ชนชั้นนำขาดความโดดเด่น ดังนั้นบรรดาชนชั้นนำเหล่านี้จึงจำเป็นต้องแสวงหาความแปลกใหม่ ต้องยกระดับตนให้ทันสมัยสูงส่งเหนือกว่าคนระดับล่างด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึง รสนิยมที่ผ่านทางรูปแบบการดำเนินชีวิตและการพักผ่อนแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการชมละคร ความสามารถในการแสวงหาของสะสมเพื่อตอกย้ำความมั่งคั่งและแสดงออกถึงการมีรสนิยม รวมไปถึงกิจกรรมยามว่าง เช่นการไปเที่ยวพักผ่อนตากอากาศ และการเล่นกีฬา เช่น ติกอล์ฟ เทนนิส แข่งม้า ซึ่งกีฬาดังกล่าว เป็นกีฬาแห่งความหรูหราฟุ่มเฟือยสำหรับชนชั้นสูงและเป็นการแสดงฐานะทางสังคม

ณัฐสุพงศ์ สุขโสด (2555) เขียนบทความเรื่อง "การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงและธำรงรักษา โครงสร้าง "ชนชั้น": ศึกษากรณีบริโภควัฒนธรรมฟุตบอลในสังคมไทย กล่าวว่า ฟุตบอลเป็นกิจกรรมหรือการละเล่นที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ แต่ประเทศอังกฤษเป็นผู้วางรากฐานและเผยแพร่ไปอย่างกว้างขวางโดยชนชั้นล่าง แต่จุดเริ่มต้นของประเทศไทยนั้น ไม่ได้เกิดจากชนชั้นล่าง หากแต่เกิดจากชนชั้นสูง เจ้านายเชื้อพระวงศ์ (aristocrat) จนได้เข้ามามีบทบาทและความสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันมากขึ้น

ในที่นี้ได้กล่าวไว้ว่า โลกความเป็นจริงนั้น ฟุตบอลมิได้มีความหมายว่าเป็นกีฬาที่ใคร ๆ ก็เล่นได้ ชมได้ ในฐานะกีฬาแห่ง "มวลชน" เท่านั้น หากแต่ว่าฟุตบอล ยังมีความหมายแฝง เช่น ความบันเทิง สุขภาพ หรือการพนัน ทั้งนี้ เพราะการชมฟุตบอลในอดีตต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากการเดินทางไปยังสนามแข่งขันด้วยตนเองต้องใช้ทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ดังนั้น ชนชั้นสูงเท่านั้นที่มีโอกาสในการชมฟุตบอล เพราะวิถี

ชีวิตของชนชั้นสูงนั้นมีทุนทางเศรษฐกิจ (เงิน) การศึกษา เพราะฟุตบอลเป็นกีฬาที่มีกติกา และเวลาว่าง เพราะไม่ต้องทำงาน อีกทั้ง การชมฟุตบอลยังหมายถึงความทันสมัย รสนิยมและการพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงการพนัน ที่แสดงออกถึงฐานะทางสังคมอีกด้วย

เกษม เพ็ญภินันท์ (2550) เขียนบทความเรื่อง "สู่พรมแดนความรู้...เรื่องวัฒนธรรมบริโภค: ความเป็นปกติวิสัยของการบริโภควัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน" กล่าวว่า ทุกวันนี้ ความต้องการในการบริโภค ไม่ได้เป็นเพียงแค่การตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอย่างเดียว หากยังแผ่ไปถึงนัยทางสังคม วัฒนธรรม คุณค่าทางศักดิ์ศรีและหน้าตา ภาพลักษณ์ รสนิยม ความปรารถนาอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดของบูร์ดิเยอมาอธิบายสาระสำคัญของรูปแบบการดำเนินชีวิตด้วยโมทสันน์ "ความเป็นปกติวิสัย" (Habitus) ซึ่งกล่าวไว้ว่าเกิดจากโครงสร้างที่จำแนกให้แยกแยะการบริโภควัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากความเป็นปกติวิสัยเกิดขึ้นจากสัมพันธภาพระหว่างโครงสร้างอันไร้สำนึกที่กำกับชีวิตของเราไว้ด้วยความเคยชินและไร้ความตระหนักถึงสิ่งที่ควบคุมเราให้กลายเป็นองค์ประธานทางสังคม ซึ่งวัฒนธรรมสมัยนิยมได้เข้ามากำหนดและแยกแยะรสนิยมให้เป็นไปตามคุณลักษณะของแต่ละกลุ่มชนชั้นในสังคม เนื่องจาก "รสนิยม" เป็นพลังที่ควบคุมการจัดแบ่งจำแนก ทำให้เกิดความรู้สึกหรือการรับรู้โดยปราศจากเหตุผลต่อสิ่งที่บังเกิดขึ้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสมควรเหมาะสม ที่ปัจเจกชนจะถือครองตำแหน่งในพื้นที่ทางสังคมที่กำหนดไว้แล้ว รสนิยมทำหน้าที่เหมือนกับกระแสนำทางสังคมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแนะแนวทางให้คนเข้าครอบครองพื้นที่ทางสังคมที่กำหนดไว้แล้ว ใ้รู้สำนึกถึงตำแหน่งพื้นที่ของตน ที่สามารถปรับเปลี่ยนตำแหน่งทางสังคมไปตามทรัพย์สมบัติ และตามวิถีการปฏิบัติ หรือตามสินค้า ที่เหมาะสมกับผู้เข้าครอบครองตำแหน่งทางสังคมนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ "รสนิยม" ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงแต่ความชื่นชอบหรือความพึงพอใจของปัจเจกชนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ แต่ยังเป็นสิ่งที่ปัจเจกชนสามารถเห็นร่วมกัน มีร่วมกัน และสื่อความรู้สึกต่อกันได้ ดังนั้น รสนิยมจึงได้กลายเป็นสิ่งสำคัญที่เข้ามากำหนดคุณลักษณะทางวัฒนธรรม ในกระบวนการแยกแยะทางชนชั้นของผู้บริโภค

จากบทความและเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนชั้นสูง และได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เนื่องจากชนชั้นสูงเป็นชนชั้นที่มีสถานะทางสังคมและร่ำรวย ดังนั้น วัตถุที่มีค่าหรูหรา ฟุ่มเฟือย ชนชั้นสูงเท่านั้นที่สามารถครอบครองได้ ทำให้บรรดาชนชั้นสูงพยายามแบ่งแยกความแตกต่างทางสถานะของตน โดยแสดงออกผ่านทางวิถีชีวิต

4.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์

กานจนา แก้วเทพ และคณะ (2555) เขียนบทความเรื่อง "สื่อเก่า-สื่อใหม่ สัญญา อัตลักษณ์อุดมการณ์" กล่าวว่า อัตลักษณ์เป็นแนวคิดที่มีการศึกษามาก่อนอย่างยาวนานก่อนการก่อตัวของกระบวนการทัศน์ใหม่ของการศึกษา และมีการศึกษาอย่างกว้างขวางในหลายวิชา

อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวตนซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวคือภาพลักษณ์ของแต่ละคน หรือเครื่องหมายที่นำมาใช้สื่อถึงสำนักทางชาติพันธุ์ เป็นมุมมองที่เรามองตัวเองว่าตัวเราคือใครและอยากให้คนอื่นเห็นเราแบบไหน โดยผ่านการแสดงออกต่อผู้อื่นผ่านภาษา พิธีกรรม ประเพณี การแต่งกาย อาหาร และที่อยู่อาศัย ซึ่งอัตลักษณ์ไม่จำเป็นต้องมีความคงรูปตายตัว แต่สามารถสร้างใหม่สืบทอดและปรับเปลี่ยนได้

การสร้างอัตลักษณ์ใหม่ หมายถึง การสร้างกิจกรรมใหม่ๆ หรือช่องทางการสื่อสารใหม่ เช่น งานหรรษารามัญ หรือคอนเสิร์ตลอยชาย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่เคยมีมาก่อน แต่ได้มาสร้างขึ้นใหม่ในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นการบ่งบอกและตอกย้ำให้ผู้อื่นทราบถึงความเป็นตัวตนผ่านกิจกรรมและช่องทางการสื่อสารเหล่านี้

การธำรงรักษาอัตลักษณ์ หมายถึง การสื่อสารทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีถึงกันและกันด้วยการถ่ายทอด หรือเป็นการสืบทอดตั้งแต่บรรพบุรุษไปถึงอนุชนรุ่นหลังจากรุ่นสู่รุ่น รวมไปถึงการสื่อสารทางวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านสื่อประเภทต่างๆ รวมถึงสื่อมวลชน

การต่อรองอัตลักษณ์ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปของการกระทำ พิธีกรรม หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้สามารถรักษาสถานะ พื้นที่ และอัตลักษณ์เอาไว้ได้ ซึ่งอาจทำได้ด้วยการประกอบสร้างความหมายใหม่หรือเพิ่มคุณค่า หรือคงความหมายเดิมไว้บางส่วนแล้วใส่อัตลักษณ์ใหม่ที่เด่นกว่าลงไปแทน

ในที่นี้ ผู้เขียนจะจำกัดเนื้อหาเรื่อง “อัตลักษณ์” ให้อยู่ในขอบเขตดังนี้

ทัศนะที่มีมาก่อนกระบวนการทัศน์ใหม่ ๑ ทิศทางการศึกษาอัตลักษณ์นั้นอาจจะจำแนกอย่างหยาบๆ ได้เป็น 2 ทิศทางหลักคือ

ทิศทางแรก เป็นการศึกษา “ผลผลิตของอัตลักษณ์” (product) อันมีที่มาจากคำนิยามของอัตลักษณ์ที่ว่าอัตลักษณ์คือคุณสมบัติ/คุณลักษณะที่บอกว่าเราเป็นใคร หรือคนอื่นบอกว่าเราเป็นใคร

ทิศทางที่สอง เป็นการศึกษา “กระบวนการสร้างอัตลักษณ์” (identity process/ production) ตัวอย่างของสาขาวิชาที่สนใจกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ดังกล่าวนี้ได้แก่ แนวคิดของวิชาสังคมวิทยา สำนักปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ที่สนใจว่า “ตัวตน” (self) ที่เราเป็นอยู่ในทุกวันนี้ก่อร่างสร้างขึ้นมาได้อย่างไร

ทัศนะจากสาขาจิตวิทยา สาขาจิตวิทยามีแนวคิดพื้นฐานของสาขาวิชาคือเรื่องความต้องการ (Need) ประเภทต่างๆ ดังนั้น เมื่อนำมาตอบคำถามว่า เพราะเหตุใดคนแต่ละคนจึงมีอัตลักษณ์ไม่เหมือนกัน สาขาจิตวิทยาจะตอบว่าเนื่องมาจาก “ความต้องการที่แตกต่างจากผู้อื่น” (Need to be different)

ทัศนะจากสาขาวิชาสังคมวิทยา สำนักปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) เป็นกลุ่มวิชาการที่สนใจ “กระบวนการก่อร่างสร้างตัวตน” (Self) ของบุคคลมากที่สุด โดยระบุว่า “ตัวตน” ของเรานั้นก่อร่างมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับ “คนอื่น” และปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวนี้จะกระทำผ่าน “การสื่อสาร” ระหว่างตัวเรากับผู้อื่น

ต่อเนื่องจากแนวความคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับอัตลักษณ์ ในช่วงทศวรรษ 1980 M.Hecht และคณะ (อ้างใน Littlejohn, 2009) ได้พัฒนาทฤษฎีเฉพาะเจาะจงขึ้นมาที่เรียกว่า **The Communication Theory of Identity (CTI)** โดยมีจุดยืนทางทฤษฎีอย่างชัดเจนว่า จะต้องไม่ศึกษา “อัต

ลักษณะ” แบบ “ตัวตน” (Self) ที่เป็นปัจเจกที่มีเพียงหนึ่ง ที่แยกขาดออกไปจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ หากทว่า จะพิจารณา “อัตลักษณ์” ว่ามนุษย์เป็น “สัตว์สังคม” (Social being) ที่ถูกแวดล้อมด้วยการสื่อสาร ความสัมพันธ์ และชุมชนรอบๆ ตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น อัตลักษณ์ของเราจึงมีลักษณะที่หลากหลายและเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (multiple shifting identity)

และเมื่ออัตลักษณ์มีหลากหลายและเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงได้ CTI จึงได้เสนอวิธีการวิเคราะห์อัตลักษณ์โดยจัด “กรอบ/ ช่วงชั้น” (frame/ layer) ของอัตลักษณ์ออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. Personal frame กรอบ/ ชั้นของอัตลักษณ์ประเภทนี้คือแนวคิดเรื่อง “self” (ตัวตน) ตามแบบที่ทฤษฎีปฏิบัติสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์เคยอธิบายไว้ เป็นอัตลักษณ์/ วิธีการ/ ข้อสรุปที่เราบอกตัวเราเองว่า “เราเป็นใคร”

2. Enacted frame เป็นกรอบ/ ชั้นของการกระทำ (performance) หรือการแสดงออก (expression) ของอัตลักษณ์ของเราต่อผู้อื่น ซึ่งเริ่มมีมิติของ “คนอื่น” เข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นอัตลักษณ์ที่เราบอกกับคนอื่นว่าเราเป็นใคร โดยผ่านการสื่อสารแบบต่างๆ (หรือผ่าน identity marker)

3. Relational frame เป็นอัตลักษณ์ที่สัมพันธ์อยู่ใน “ความสัมพันธ์กับคนอื่น” (บางคน) กล่าวคือเราจะตระหนักถึงอัตลักษณ์ในกรอบนี้เมื่อผ่านความสัมพันธ์กับคนอื่น เช่น เราจะเห็นอัตลักษณ์ของเราในฐานะ “พ่อแม่” ก็เมื่อเรามีความสัมพันธ์กับลูก (คนอื่นบางคน) เราจะเห็นอัตลักษณ์ของเราในฐานะ “ครู” ก็ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กับ “ลูกศิษย์”

4. Communal frame อัตลักษณ์ในกรอบนี้หมายถึง “อัตลักษณ์ร่วม” (collective identity) ที่เรามีร่วมกับคนอื่นๆ ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น เป็นกลุ่มคนมอญเหมือนกัน

จากการที่อัตลักษณ์มีกรอบหรือช่วงชั้นถึง 4 ชั้นดังกล่าวนี้ CTI จึงพัฒนาความสนใจศึกษาต่อไปว่า แล้วเจ้าของอัตลักษณ์จะบริหารจัดการอัตลักษณ์ทั้ง 4 ชั้นได้อย่างไร (identity management) แนวคิดเรื่อง “การบริหารจัดการอัตลักษณ์” จึงเป็นแนวคิดแก่นอีกแนวคิดหนึ่งของ CTI เช่น การตอบคำถามว่า เรารู้ตัวไหมว่าเราเป็นใคร (personal) เราจะบอกคนอื่นได้อย่างไรว่าเราเป็นใคร (enacted) แล้วคนอื่นเขามองว่าเราเป็นใคร (relational) คนในกลุ่มเดียวกันมองพวกเรากันเองว่าเป็นใคร (communal) ดังนั้น “กระบวนการต่อรองเชิงอัตลักษณ์” (identity negotiation) จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดของการบริหารจัดการอัตลักษณ์ นักวิชาการกลุ่มทฤษฎี CTI ได้ค้นพบงานวิจัยว่า ในความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด (คนในวงในด้วยกัน - insider) ความเข้มข้นในการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์อาจจะไม่ต้องมีมากนัก หรือการพูดถึงด้านบวก/ ด้านลบของพวกเรากันเองอาจจะเปิดเผย แต่หากต้องอยู่ในบริบทที่มี “คนอื่น” ความเข้มข้นของการแสดงอัตลักษณ์อาจจะต้องมีอย่างมาก

ฐิตยา บุญสินสุข (2554) ศึกษาเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคชาวเกาหลีที่มีต่อการซื้อสินค้าแบรนด์เนม" ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภคชาวเกาหลีซื้อสินค้าแบรนด์เนมมากที่สุด

ได้แก่ แนวคิดอัตลักษณ์แห่งตน คุณภาพ และประสิทธิภาพการใช้งานของสินค้า ตามลำดับ การตัดสินใจซื้อของชาวเกาหลีนั้น เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ผู้บริโภคชาวเกาหลีไม่ต้องการซื้อสินค้าแบรนด์เนมเพียงเพื่อโอ้อวดสถานะของตนเหมือนเช่นในอดีต ปัจจุบันผู้บริโภคชาวเกาหลีตัดสินใจซื้อสินค้าแบรนด์เนมเพื่อที่จะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเท่านั้น

ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางจากบทความและเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น มาใช้ในงานวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เนื่องจาก อัตลักษณ์ ก็คือการบ่งบอกถึงความเป็นตัวตน ว่าตนเองเป็นใคร ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกใช้สิ่งของหรือการดำเนินชีวิตรูปแบบต่าง ๆ ก็สามารถเป็นการบ่งชี้ได้ว่า ตนเองมีอัตลักษณ์และแตกต่างจากผู้อื่น ดังเช่น ลักษณะของชนชั้นสูง ก็จะมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากชนชั้นอื่น ๆ เช่น การรับประทานอาหาร ก็จะรับประทานแต่ของดี ๆ หรือ การใช้ของราคาแพงเพื่อบ่งบอกว่าตนเองไม่เหมือนใครและมีรสนิยม

สรุปบททวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถจัดหมวดหมู่แนวคิดที่นำมาใช้ศึกษาได้เป็น 2 แบบ ดังนี้ 1. แนวความคิดฮาบิทัส และ 2. แนวความคิดรสนิยม

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาเชื่อมโยงกับลักษณะพฤติกรรมของชนชั้นสูงได้ไม่ว่าจะเป็นการบริโภคสิ่งของหรูหราฟุ่มเฟือย การแต่งกาย กิจกรรมยามว่าง เช่น การเล่นกีฬา รวมไปถึงการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น ซึ่งจะวิเคราะห์ให้เห็นภาพดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดฮาบิทัสและแนวความคิดรสนิยมมาวิเคราะห์พฤติกรรมของชนชั้นสูง เนื่องจากทั้งสองแนวความคิดนี้มีความสัมพันธ์กัน โดยแนวความคิดฮาบิทัสเป็นโครงสร้างอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัวคน มีจุดกำเนิดมาจากโครงสร้างทางสังคมและเป็นโครงสร้างที่ดำรงอยู่อย่างคงทนในร่างกาย จนกลายเป็นความโน้มเอียงทางอุปนิสัย จึงนำไปสู่การจำแนกได้ว่าผู้ใดมีรสนิยมหรือไม่มีรสนิยม เพราะว่าแต่ละกลุ่มมีรากฐานที่ต่างกันอย่างชัดเจนจึงเกิดการแย่งชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งการครอบครอง "อำนาจทางโลกและทางจิตวิญญาณ" เพื่อเข้าควบคุมกระบวนการสร้างความชอบธรรมให้แก่สิ่งของและพฤติกรรม กล่าวคือ สภาวะของการดำรงอยู่แบบวัตถุวิสัย ผนวกเข้ากับตำแหน่งในโครงสร้างทางสังคม จะผลิตฮาบิทัส หรือ โครงสร้างที่ถูกกำกับและไปกำกับสิ่งอื่น คือ ระบบของการแบ่งประเภทสิ่งของและการกระทำ ระบบของการรับรู้และชื่นชมหรือรสนิยม ซึ่งจะไปผลิตงานและการกระทำที่มีผลต่อไลฟ์สไตล์นั่นเอง

ประกอบกับแนวความคิด Gluckman และ Douglas ที่มองว่า การแข่งขันโดยการแสดงออกทางวัตถุที่มีค่าหรูหรา ราคาแพงเท่าไร ก็ยังเป็นที่ยอมรับในสังคมและเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งชี้ถึงฐานะของตน ดังนั้นคนไม่สามารถจะมี "รสนิยม" ได้ หากปราศจากวัตถุ

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้บรรดาชนชั้นสูงพยายามแสดงออกถึงความร่ำรวย มีฐานะและรสนิยมจากการเลือกบริโภคสิ่งของหรูหรา ฟุ่มเฟือย การใช้ชีวิตที่ไม่เหมือนคนสามัญธรรมดา เพราะจะทำให้ไร้ความโดดเด่นทางสังคม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้เกิดระยะห่างทางสังคม หรือที่เรียกว่า ชนชั้นนั่นเอง

จากการศึกษาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ ได้อธิบายถึงกระบวนการทางสังคมที่เป็นผลให้ชนชั้นสูงมีพฤติกรรมบริโภคสิ่งของราคาแพงและใช้ชีวิตอย่างหรูหรา ฟุ่มเฟือยอย่างเป็นเหตุเป็นผลและเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในข้อที่ 1 และข้อที่ 2

ส่วนบทความวิชาการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นได้แก่ ผลงานของวังนา (2554) สุภางค์ จันทวานิช (2552) วารุณี ภูริสินสิทธิ์ (2548) วรวิทย์ พัฒนาอิทธิกุล (2546) และสนิธิ สมัครการ (2538) กล่าวว่า การแบ่งชนชั้นทางสังคมนั้นถือเอาทรัพย์สินเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชนชั้น ซึ่งชนชั้นทางสังคมก็จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต เช่น ค่านิยม ความสนใจ ทักษะคติ หรือพฤติกรรมที่เหมือนกัน ก็จะนำไปสู่การยอมรับของสังคม

นอกจากนี้ยังมีบทความวิชาการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรสนิยมของชนชั้นสูงได้แก่ ผลงานของฉัฐสุพงษ์ สุขโสด (2555) วิรุทธ ศรีสุวรรณกิจ (2551) และเกษม เพ็ญภินันท์ (2550) พบว่า ปัจจัยหลักในการกำหนดพฤติกรรมบรรดาชนชั้นสูงเหล่านี้มาจากความคิดความเชื่อในการดำเนินชีวิตแบบหรูหราฟุ่มเฟือยเพื่อยกระดับตนให้สูงกว่าคนอื่น ๆ และเพื่อตอกย้ำความมั่งคั่งนั่นเอง

และบทความของกาญจนา แก้วเทพ (2555) กับ จุติยา บุญสินสุข (2554) พบว่า การเลือกบริโภคสิ่งของต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย หรือการรับประทานอาหารเป็นต้น ซึ่งปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกบริโภค ก็คือแนวคิดอัตลักษณ์ เพื่อบ่งบอกความเป็นตัวตน ว่าตนเองเป็นใคร และต้องการแสดงความแตกต่างจากผู้อื่นนั่นเอง

ผลการวิจัย

เกาหลีเป็นชนชาติที่มีอารยธรรมมายาวนาน และที่สำคัญเกาหลีเป็นหนึ่งในชาติที่มีภูมิศาสตร์ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างมหาอำนาจตะวันออกอย่างจีนและญี่ปุ่น ดังนั้นวัฒนธรรมและอารยธรรมของเกาหลีจึงรับอิทธิพลจากจีนและญี่ปุ่นมาบ้าง ส่งผลให้สังคมเกาหลีเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ยุคคือ

ยุคที่ 1 ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากต่างชาติ (ราชวงศ์โชซอน ค.ศ. 1392-1910) แบ่งย่อยออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากจีน

ช่วงที่ 2 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากญี่ปุ่น

ช่วงที่ 3 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากตะวันตก

ยุคที่ 2 ยุคชนชั้นสูงในระบบทุนนิยม (ค.ศ. 1910-1990)

ยุคที่ 3 ยุคชนชั้นสูงกับอุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลี : ดารา นักร้อง (ค.ศ.2000-ปัจจุบัน)

ยุคที่ 1 ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากต่างชาติ (ราชวงศ์โชซอน ค.ศ. 1392-1910)

ในปี ค.ศ. 1392 ราชวงศ์โครยอที่ปกครองเกาหลีได้ถูกล้มล้างราชบัลลังก์และล่มสลายลงในที่สุด เกาหลีก็ได้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่เรียกว่ายุคจักรวรรดิโชซอน ภายใต้การปกครองของกษัตริย์จากราชวงศ์ลี ซึ่งพระองค์ได้ส่งคณะทูตไปยังจีนเพื่อรายงานความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับกษัตริย์แห่งราชวงศ์หมิง นั่นหมายความว่า พระองค์ได้เข้าสวามิภักดิ์ต่อราชวงศ์หมิงและยอมรับอิทธิพลของจีน และที่สำคัญได้ย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่ฮันยาง หรือ กรุงโซลในปัจจุบันนั่นเอง

ช่วงที่ 1 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากจีน

ในสมัยนี้ เกาหลีมีรูปแบบการเมืองการปกครองเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน และมีพระเจ้าแทจง โอรสของพระเจ้าแทโจก็ได้ทรงวางรากฐานการปกครองของอาณาจักรโชซอนขึ้น พระองค์ได้สนับสนุนและส่งเสริมปรัชญาของลัทธิขงจื้อให้เป็นที่ยอมรับนับถือ ทำให้ลัทธิขงจื้อมีบทบาททุกด้านต่อการบริหารประเทศและวิถีทางการดำเนินชีวิตของประชาชนในยุคโชซอนเป็นอย่างมาก ลัทธินี้ได้กลายมาเป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันของคนเกาหลีมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ก็ยังรับวัฒนธรรมมาจากจีนอีกด้วย เนื่องจากราชวงศ์โชซอนตกเป็นเมืองขึ้นของจีนต้องส่งบรรณาการ ส่งผลให้สังคมเกาหลีมีการแบ่งชนชั้นอย่างชัดเจน โดยการแบ่งชนชั้นในสมัยโชซอนมีรากฐานมาจากสังคมในปลาย

สมัยโครยอ มีกษัตริย์โฆซอนอยู่ที่ยอดพีระมิด รองลงมาเป็นคนชั้นปกครอง คือพวกขุนนาง ปราชญ์ลัทธิขงจื้อต่าง ๆ

ในปี ค.ศ.1404 ได้มีการทำสำมะโนประชากรขึ้นเป็นครั้งแรก ในครั้งนั้นเกาหลีมีครัวเรือนทั้งสิ้น 174,132 ครัวเรือน และมีประชากร 360,929 คน มีตำแหน่งข้าราชการรวม 820 ตำแหน่ง ส่วนตำแหน่งทางทหารมี 4,000 ตำแหน่ง จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ทำงานในกองทัพมีมากกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ในบทบาทของขงจื้อมักจะเน้นถึงความสำคัญของนักปราชญ์และข้าราชการเหนือกว่าผู้ใช้อาวุธ ดังนั้น **ชนชั้นยังบัน**¹ มุนบันหรือนักปราชญ์ จะเป็นชนชั้นที่มีบทบาทมากที่สุดในสังคม เนื่องจากลัทธิขงจื้อมักจะเน้นความสำคัญของผู้มีความรู้ ความสามารถอ่านและเขียนหนังสือได้เช่นนักปราชญ์และข้าราชการในราชสำนัก รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางราชการ เหนือกว่าผู้ที่ใช้อาวุธและความรุนแรงและกษัตริย์เซจงเป็นผู้ยึดมั่นในหลักการขงจื้ออย่างเคร่งครัด พระองค์จึงทรงนิยมชมชื่นความรู้และยกย่องนักปราชญ์ราชบัณฑิต รวมทั้งสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาเล่าเรียน

และเนื่องจากในปีค.ศ.1443 ได้มีการประดิษฐ์ตัวอักษรเกาหลี หรือ **ฮันกิล**² ขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นตัวอักษรของชาวเกาหลีชุดแรกแทนที่อักษรฮันจาหรือตัวอักษรจีน พระเจ้าเซจงมหาราชทรงให้เหตุผลของการประดิษฐ์ตัวอักษรใหม่ว่า อักษรจีนมีไม่เพียงพอที่จะเขียนคำเกาหลี และอักษรจีนนั้นเขียนยาก เรียนยาก ทำให้ชาวบ้านรู้หนังสือน้อย จึงทำให้ในสมัยนั้นเฉพาะชายในชนชั้นขุนนางหรือยังบันเท่านั้นที่มีสิทธิ์เรียนหนังสือและเขียนตัวอักษรฮันจาได้ จึงทำให้มีความรู้และส่งผลให้มีแค่ลูกหลานของชนชั้นนี้มีสิทธิ์ในการสอบควากอ (จอหงวน) ในการเข้ารับราชการและเข้าสอบไล่ถึงขั้นสูงสุด เพื่อสืบทอดอำนาจและตำแหน่งของบรรพบุรุษ แต่ความจริงแล้วในการสอบไม่ได้มีการกำหนดสิทธิในการสอบไล่ไว้เฉพาะชนชั้นยังบัน แต่คนธรรมดามีโอกาสน้อยมากที่จะสามารถสอบผ่านเข้าไปได้ เป็นเพราะบุตรหลานของชนชั้นสูงมักจะได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาชั้นดีตั้งแต่เล็ก ๆ และได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ที่มีพื้นฐานเป็นชนชั้นสูงอยู่แล้ว ทำให้ผู้สอบไล่ได้กระจุกตัวอยู่ในคนกลุ่มยังบันเป็นส่วนใหญ่ จึงดูเหมือนว่าเกาหลีจำกัดสิทธิในการสอบไล่ไว้ให้กับพวกยังบันเท่านั้น นอกจากนี้ในปีค.ศ. 1450 ได้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยในพระราชูปถัมภ์ (Chiphyonjon) สถาบันแห่งนี้เป็นเสมือนสำนักงานเลขานุการส่วนพระมหากษัตริย์ ประกอบไปด้วยนักปราชญ์(มุนบัน) 10 คน เหล่ามุนบันนี้ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้าหาหลักการทางด้านการเมือง เขียนหนังสือและให้ข้อเสนอแนะตามคำปรึกษาของขงจื้อ โดยเหล่ามุนบันนี้จะนำเรื่องราวที่ได้ศึกษาค้นคว้า มาบรรยาย

¹ ยังบัน แปลว่า สองชนชั้น ซึ่งประกอบด้วย มุนบัน ชนชั้นนักปราชญ์ คือ ขุนนางฝ่ายมุน และมุนบัน ชนชั้นนักรบ คือ ขุนนางฝ่ายบู

² ฮันกิล (Hangeul หรือ Hangul) เป็นชื่อเรียกตัวอักษรของเกาหลีที่ได้ประดิษฐ์ขึ้นใช้แทนตัวฮันจา ฮันจานั้นหมายถึงตัวอักษรจีนที่ใช้ในภาษาเกาหลีก่อนที่จะมีการประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้แทน โดยพระเจ้าเซจงมหาราช

ในท้องพระโรงให้แก่พระมหากษัตริย์ฟัง และจัดพิมพ์ตำราทางด้านภูมิศาสตร์ แพทยศาสตร์ และประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักร ขณะเดียวกันก็จะครอบครองทั้งอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจเพราะเป็นทั้งเจ้าของที่ดินและเป็นนายทาสแรงงานที่อาศัยอยู่ในชนบทและถือเป็นชนชั้นที่มีเอกสิทธิ์ในการมีส่วนร่วมในการปกครองบ้านเมือง

นอกจากขุนบันจะมีสิทธิพิเศษทางการศึกษาแล้ว ที่อยู่อาศัยของเหล่ายังบันก็ยังคงมีความแตกต่างจากประชาชนทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะเรียกบ้านนี้ว่า "ฮันอก" หรือบ้านแบบเกาหลี ฮันอกเป็นบ้านของคนรวยจึงมีอาณาเขตกว้างขวาง ตัวบ้านแบ่งออกเป็นส่วนๆ มีส่วนอาศัยซึ่งแบ่งเขตชายหญิงตามความเชื่อของลัทธิขงจื้อ มีลานบ้าน ส่วนครัว และลานตั้งไต้หมักเครื่องปรุง เรียกว่าซังคกแด โดยบ้านของยังบันนี้หลังคาจะมุงด้วยกระเบื้อง ผนังก่ออิฐถือปูน มีเสา ช่อ คาน ฝ้า และประตู หน้าต่างไม้ ซึ่งจะแตกต่างจากบ้านของสามัญชนทั่วไปที่หลังคาจะมุงด้วยฟาง และบ้านของยังบันก็จะมีบริเวณบ้านกว้างขวางไว้สำหรับจัดสวน โดยสวนนี้จะจัดไว้อย่างสวยงามถือว่าการบ่งบอกถึงฐานะของตนเอง

รูปที่ 1 : บ้านฮันอกของชนชั้นสูง หลังคาจะมุงด้วยกระเบื้อง

(ที่มา : http://www.friendsdd.com/bbs/board.php?bo_table=tb004&wr_id=26)

รูปภาพที่ 2 : หมู่บ้านฮันอก ที่อยู่ของขุนนางชั้นสูง

(ที่มา : http://www.friendsdd.com/bbs/board.php?bo_table=tb004&wr_id=26)

รูปภาพที่ 3 : บ้านของขุนนางที่มีสวนบริเวณบ้านกว้างขวาง เป็นการบ่งบอกถึงฐานะของตน

(ที่มา : http://www.friendsdd.com/bbs/board.php?bo_table=tb004&wr_id=26)

ส่วนด้านอาหารการกินนั้นก็จะมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต บรรดาขุนนางในวังจะรับประทานอาหารชั้นดี มีพิธีรีตองอย่างพิถีพิถัน และมีมารยาทในการรับประทานอาหาร โดยจะนิยมรับประทานข้าว ซุปและเครื่องเคียงอีกสามสี่อย่างรวมทั้งกิมจิ จะมีการจัดเรียงจากซ้ายไปขวาของผู้

รับประทาน ดังนี้ ข้าว ซุป ซ้อน และตะเกียบ อาหารจะเป็นจำพวกต้ม เคี้ยว บั๊งหรือย่าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ในการประกอบอาหาร อย่างเช่นฮันจองซิก (Hanjeongsik) ซึ่งเป็นเมนูอาหารในวัง หรือบ้านขุนนาง ที่ให้คุณค่าโภชนาการครบหมู่สารอาหาร จะจัดเป็นชุดๆ โดยทั่วไปจะเริ่มเสิร์ฟที่จานเรียกน้ำย่อย ก่อนซึ่งเป็นของเย็น และตามด้วยข้าวต้ม หรือ โจ๊กอุ่นๆ ตามมาด้วยอาหารจานหลัก ซึ่งจะมีทั้งทอด ต้ม บั๊ง ย่าง นึ่ง และบางครั้งก็มีหม้อไฟด้วย สุดท้ายก็จะจบลงเครื่องต้มของหวาน

นอกจากนี้ก็จะมีการรับประทานเนื้อสัตว์อย่างเนื้อหมู เนื้อวัว และเนื้อไก่อย่างเช่น ซัมเกตัง (Samgyettang) หรือไก่ตุ๋น โสม ซึ่งเป็นอาหารของราชวงศ์โชซอนและเป็นอาหารชาววังที่พวกขุนนางในวังนิยมรับประทานเพื่อบำรุงกำลัง และเสริมสุขภาพ ภายในไก่จะมีข้าวเหนียว พุตราแดง รากโสม นำมาตุ๋นจนเนื้อไก่นุ่ม จะตุ๋นอยู่หลายชั่วโมง และนำมาเสิร์ฟพร้อมขมจิน เต็มรสชาติด้วยเหล้าโสม อีกทั้งยังมี พริกไทยดำ และกิมจิอีกด้วย การนำเนื้อสัตว์มาประกอบอาหารนั้นเป็นเรื่องยากที่ชาวบ้านทั่วไปจะทำ เนื่องจากไม่มีกำลังเงินในการซื้อและจ้างลัมสัตว์ไปประกอบอาหาร ดังนั้นจึงต้องรับประทานแต่พืชผักที่ปลูกไว้ และทำให้มีแต่พวกขุนนางในวังเท่านั้นที่สามารถรับประทานเนื้อสัตว์ได้ รวมถึงคนชนชั้นล่างนั้น ไม่มีเวลามากพอที่จะมานั่งประกอบอาหารอย่างพิถีพิถัน เพราะพวกเขามีหน้าที่ต้องทำ การประกอบอาหารจึงเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน อาหารจึงถูกจัดวางอยู่บน โต๊ะทั้งหมด ทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดเวลา ต่างจากอาหารของชนชั้นสูงที่ต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

นอกจากบรรดาขุนนางจะมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี มีกำลังเงินในการซื้อหาอาหารดี ๆ แล้ว บรรดาขุนนางก็ยังไม่จำเป็นต้องทำงาน และเมื่อไม่ต้องทำงาน ในทุก ๆ วันก็ถือว่าการพักผ่อนหย่อนใจอยู่แล้ว ขุนนางเหล่านี้จึงใช้เวลาไปกับกิจกรรมยามว่างเช่นการชงชา การเขียนพู่กัน การร้องเพลง หรือการเข้าหอนางโลมเพื่อชมกิมแซง(ผู้หญิงที่ให้ความบันเทิงแก่กษัตริย์และขุนนาง) ซึ่งการใช้เวลาว่างเช่นนี้ถือเป็นการประกาศว่าตนนั้นมิได้ประกอบอาชีพ แต่เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และบ่งบอกว่าตนนั้นเป็นผู้ดี นอกจากนี้มักเป็นธรรมเนียมที่พวกขุนนางจะจัดงานต่าง ๆ ให้ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะงานเลี้ยง โดยในงานจะมีการจัดอาหารเลี้ยงอย่างหรูหราและมีการบันเทิงครบครัน เจ้าของงานมักจะสวมใส่เครื่องประดับราคาแพงหรูหรา เช่น มงกุฎทองคำ สร้อยคอ กำไลข้อมือ ฟันยอหรือปิ่นปักผมซึ่งเป็นเครื่องประดับผม ถ้าเป็นของชนชั้นสูงก็จะมีลวดลายสวยงาม ต่างจากชนชั้นล่างที่เป็นปิ่นไม้ธรรมดา ไม่มีลวดลายใดๆ โดยเครื่องประดับแต่ละชิ้นก็จะเหมาะสมกับงานแต่ละประเภท นอกจากนี้ชนชั้นสูงจะสวมชุดอันบึก เป็นปกติทุกวัน และชุดอันบึกของชนชั้นสูงก็จะแตกต่างจากจากชาวบ้านทั่วไป โดยชาวบ้านจะใส่ชุดอันบึกที่เป็นสีธรรมชาติ ส่วนผู้ที่มิฐานะจะสวมอันบึกที่มีสีสันสวยงาม และมีการแยกสีกับชนชั้นล่างอย่างชัดเจนเพื่อเป็นการบ่งบอกถึง

ฐานะ/ตำแหน่ง รวมถึงจะต้องมีการเกล้าผมขึ้น แล้วก็ต้องมีปิ่นปักผม ใต้งูงเท้าและรองเท้าให้เข้าคู่กันด้วยความสวยงามพิธีพิถันก็จะจะเป็นไปตามศักดินาของผู้สวมใส่

รูปภาพที่ 4 : พินขอ (ปิ่นปักผม) ที่มีลวดลายสวยงามสำหรับขุนนาง/ชนชั้นสูง
(ที่มา : <http://www.fiaya.com/shop/th/forum.html?func=view&catid=14&id=200>)

รูปภาพที่ 5 : ชุดฮันบกของขุนนางชนชั้นสูง (ที่มา : <http://www.sukishigroup.com>)

รูปภาพที่ 6 : ชุดฮันบกของชาวบ้านทั่วไป (ที่มา : http://shineeglitter.blogspot.com/2012/09/korea_7659.html)

ช่วงที่ 2 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากญี่ปุ่น

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 ประเทศเกาหลีเกิดความวุ่นวายเป็นอย่างมาก ราชวงศ์โชซอนอ่อนแอลงด้วยการรุกรานของญี่ปุ่น นำโดยโทโยโทมิ ฮิเดโยชิ โชกุน ที่คิดจะวางแผนบุกยึดจีน แต่เนื่องจากทั้งสองประเทศนั้นมีโชซอนคั่นกลางอยู่และญี่ปุ่นก็ไม่อยากจะทำลายความสัมพันธ์อันดีกับโชซอนและทำลายการค้า จึงส่งบรรณาการให้กับโชซอนแทนและให้เกาหลีเข้าร่วมกับตน ภายหลังพระเจ้าซอนโจและบรรดาขุนนางรู้ว่าญี่ปุ่นจะถูกจีนยึดจึงพากันตกใจ ด้วยเหตุที่โชซอนเป็นเมืองขึ้นจีนจึงไม่สามารถทำสงครามกับจีนได้ แต่ฝ่ายกองทัพญี่ปุ่นก็ไม่สนใจ เข้าบุกยึดปูซานและรุกไปทางเหนือ เข้ายึดฮันยาง(กรุงโซล)ได้อย่างรวดเร็ว เพราะญี่ปุ่นมีปืนแต่โชซอนมีเพียงธนู ภายหลังจีนก็ได้เข้ามาช่วยเหลือเกาหลีได้สำเร็จ ญี่ปุ่นและจีนจึงสงบศึกกันที่สุดในที่สุด เมื่อสิ้นสงครามลงแล้ว เกาหลีก็ตกอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม บ้านเมืองเข้าสู่สภาวะข้าวยากหมากแพง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดความวุ่นวายภายในประเทศอีกครั้ง และถือว่าเป็นช่วงที่เสื่อมที่สุดทั้งด้านการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่หลังจากสงคราม

ในช่วงนี้ประเทศเกาหลีเกิดสงครามต่าง ๆ มากมาย ทั้งกบฏการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นสงครามการเมืองที่ยาวนานมากที่สุดในประวัติศาสตร์เกาหลี ทั้งสงครามระหว่างประเทศจีนและญี่ปุ่น จึงทำให้บรรดาขุนนางฝ่ายบู๊ นั่นก็คือมุบันหรือนักรบและทหารต้องออกมาปกป้องประเทศ รักษาความสงบและป้องกันความวุ่นวาย และเนื่องจากไม่มีชนชั้นใดนอกจากทหารที่เก่งกล้าสามารถในการใช้อาวุธในการรบ กษัตริย์จึงยกย่องว่าทหารและนักรบมีความสามารถในการปกป้องประเทศ ชนชั้นสูงในช่วงนี้จึงยังคงเป็นยังบันอยู่

เนื่องจากmunbanchi เป็นส่วนหนึ่งของยงบัน แต่ทำหน้าที่เป็นนักรบ และการแต่งกายของmunbanchi ก็จะสวมชุดทหารเพื่อให้เห็นถึงแตกต่างจากคนสามัญทั่วไปนั่นเอง

เนื่องจากสถานการณ์บ้านเมืองในช่วงนั้นวุ่นวายเป็นอย่างมาก ทั้งสงครามภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ทหารในวังต้องฝึกซ้อมเพื่อเตรียมสู้รบอย่างหนัก และได้มีการปรับปรุงการป้องกันประเทศของตนใหม่ และหลังจากที่ญี่ปุ่นเข้ามารุกรานได้ไม่นาน ทำให้เกาหลีได้รับอิทธิพลทางด้านเทคโนโลยีด้านการใช้อาวุธที่ทันสมัยมากขึ้น โดยมีการใช้ปืนอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้การขี่ม้าและยิงธนูจึงถูกลดความสำคัญลงเป็นเพียงแค่กิจกรรมยามว่างเท่านั้น ดังนั้นบรรดาทหารในวังก็จะออกไปผ่อนคลายโดยการขี่ม้า ล่าสัตว์และยิงธนู

รูปภาพที่ 7 : การแต่งกายของนายทหารเกาหลี

(ที่มา : <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=zxcv&month=30-10-2008&group=2&gblog=14>)

ช่วงที่ 3 : ยุคชนชั้นสูงกับอิทธิพลจากตะวันตก

ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 อาณาจักรโชซอนได้เสื่อมลงจากการแตกแยกภายในราชสำนัก ได้มีกลุ่มอำนาจที่ต้องการปฏิรูประบบกองทัพและยุทธโศปกรณ์ให้เป็นที่ไปตามยุคสมัยมากขึ้น จึงได้จัดการกับวิธีเก็บภาษีใหม่ และนำพระราชทรัพย์จากพระคลังมาใช้จ่าย แต่กลุ่มอำนาจนี้ก็กลับอาศัยช่องทางเบียดบังทรัพย์สิน นำพระราชทรัพย์มาใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยให้เหล่าขุนนางและเชื้อพระวงศ์ได้อยู่อย่างหรูหราสุขสบายเท่านั้น ซึ่งจากจุดนี้เองที่ทำให้ประเทศเกาหลีเข้าสู่กับดักของศัตรูอย่างญี่ปุ่นที่กำลังคิดจู่โจมและการ

แย่งชิงอำนาจ รวมถึงศึกสงครามจากนอกประเทศ เมื่อจักรวรรดิญี่ปุ่นได้ชนะสงครามก็ได้ส่งทหารเข้ายึดครองและควบคุมการปกครองของอาณานิคมในที่สุด จากนั้นญี่ปุ่นก็ได้ทำการปรับปรุงประเทศต่าง ๆ รวมทั้งเข้ายึดครองระบบขนส่งและสื่อสารทั้งหมดของประเทศ ยกเลิกประเพณีเก่าแก่ เป็นต้น

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ญี่ปุ่นพยายามพัฒนาประเทศเกาหลีให้ทันสมัยทัดเทียมกับชาติตะวันตก จึงทำการเปิดประเทศ ทำให้มีการค้าขายกับต่างชาติมากขึ้น เกาหลีได้เผชิญกับการท้าทายใหม่ มีการพัฒนาด้านความรู้กับการติดต่อกับโลกตะวันตก ที่สำคัญก็คือ อิทธิพลของชาติตะวันตกที่แพร่เข้าไปยังดินแดนคาบสมุทรเกาหลี โดยเฉพาะศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก Matteo Ricci และคณะบาทหลวงได้นำความรู้วิชาการทางวิทยาศาสตร์ของโลกตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ด้วย อันได้แก่ วิชาดาราศาสตร์ การนับปฏิทินแบบตะวันตก ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรม กล้องส่องทางไกล นาฬิกาปลุก การใช้ระเบิดเป็นอาวุธและปืนใหญ่ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมของโลกตะวันตก ซึ่งเป็นไปอย่างกว้างขวางในหมู่ชนชั้นสูง ทำให้ชนชั้นสูงไม่จำกัดอยู่เพียงแค่พวกขุนนางหรือข้าราชการเท่านั้น พ่อค้าจึงกลายเป็นชนชั้นนำและมีบทบาทมากที่สุด ในสังคม ถึงแม้จะขัดกับหลักขงจื้อก็ตาม เนื่องจากขงจื้อมักเหยียดหยามพ่อค้าที่แสวงหาผลกำไร ว่าเป็นงานที่ต่ำและน่ารังเกียจ แต่อย่างไรก็ตามในปลายยุคสมัยโชซอนพวกขุนนางถูกลดทอนอำนาจและให้ความสำคัญลดลง พ่อค้าจึงได้ก้าวขึ้นมามีอำนาจทางด้านเศรษฐกิจและร่ำรวยจากการค้าขายกับต่างชาติ และได้รับการคุ้มครองจากชนชั้นสูงโดยใช้ทรัพย์สินเป็นใบเบิกทางในงานอาชีพและดำเนินชีวิตในสังคม

หลังจากที่ตะวันตกมีการปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้เกาหลีได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตกไปด้วยในเรื่องของการแบ่งเวลาจากการทำงาน นั่นก็คือการพักผ่อนหย่อนใจหรือการหากิจกรรมยามว่างทำ ซึ่งในยุคนี้คนรวยเท่านั้นที่จะไปท่องเที่ยวต่างจังหวัดหรือออกไปพักผ่อนหย่อนใจตามบ้านพักตากอากาศได้ เนื่องจากการเดินทางในสมัยก่อนค่อนข้างยากลำบาก และชนชั้นสูงเท่านั้นที่มีรถม้า ซึ่งรถม้าถือเป็นการแสดงสถานะทางสังคมอย่างหนึ่ง ดังนั้นคนชนชั้นล่างจึงไม่สามารถไปท่องเที่ยวต่างจังหวัดได้ นอกจากบรรดาพ่อค้านิยมไปท่องเที่ยวต่างจังหวัดแล้ว ก็ยังนิยมจัดงานเลี้ยงสังสรรค์อยู่บ่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการผ่อนคลาย ซึ่งการจัดงานเลี้ยงครั้งหนึ่งจะต้องใช้เงินจำนวนมากในการประกอบอาหาร เนื่องจากในสมัยนี้ พวกพ่อค้าได้รับวัฒนธรรมการกินจากชาวตะวันตกมาบ้าง ทำให้อาหารการกินเปลี่ยนไปจากแต่ก่อน พวกพ่อค้าจึงหันมารับประทานอาหารแบบตะวันตกมากขึ้น และการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์นี้จะจัดขึ้นอย่างใหญ่โตเพื่อแสดงออกถึงฐานะของตนอีกด้วย ส่วนในด้านของการแต่งกายก็จะมีการปรับเปลี่ยนจากการใส่ชุดฮันบกเป็นการแต่งกายตามแบบตะวันตกมากขึ้น เนื่องจากในยุคนี้ วัฒนธรรมการแต่งกายแบบตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลด้วย

ยุคที่ 2 ยุคชนชั้นสูงในระบบทุนนิยม : นักธุรกิจ (ค.ศ. 1910-1990)

หลังจากที่ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองอาณาจักรโชซอนได้ไม่นาน อาณาจักรโชซอนก็ได้ล่มสลายลงไป ในที่สุด ประกอบกับในช่วงก่อนหน้านี้อาจได้รับอิทธิพลด้านการเมืองการปกครองจากชาติตะวันตก ทำให้รูปแบบการเมืองการปกครองภายในประเทศเกาหลีเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นแบบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้นเป็นระบอบการปกครองที่มีกษัตริย์เป็นผู้ปกครองและมีสิทธิ์ขาดในการบริหารประเทศ แตกต่างจากการปกครองแบบประชาธิปไตยที่อำนาจสูงสุดอยู่ที่ประธานาธิบดี ขณะเดียวกันก็มีระบบรัฐสภาและนายกรัฐมนตรีซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติ และศาลทำหน้าที่ทางตุลาการ

จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเมืองการปกครองดังกล่าว ทำให้ชนชั้นนำของสังคมเปลี่ยนไปเป็นผู้นำทางธุรกิจและการเงิน ดังเช่นพวกนายทุนและนักธุรกิจ บุคคลเหล่านี้ก้าวขึ้นมามีบทบาททางเศรษฐกิจมากขึ้น เนื่องจากเป็นชนชั้นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ จึงลงทุนทำการค้าและกลายเป็นเจ้าของธุรกิจ ในยุคนี้อาชีพนักธุรกิจจึงได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคมมากที่สุด เนื่องจากมองว่าเป็นอาชีพที่นำพาความเจริญมาสู่ประเทศ คนส่วนใหญ่จึงจัดว่านักธุรกิจ/นายทุนอยู่ในสังคมชั้นสูง และมีเกียรติ นอกจากนี้จะมีอำนาจทางเศรษฐกิจแล้ว บรรดานายทุน นักธุรกิจทั้งหลายก็ยังมีอำนาจทางการเมืองควบคู่กัน ไปอีกด้วย เพราะอำนาจของพวกเขาไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภายในประเทศเท่านั้น แต่ได้ขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ และถือว่าเป็นบริษัทเหล่านี้เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้กับประเทศ ส่งผลให้บริษัทเหล่านี้มีอำนาจทางการเมือง เนื่องจากบริษัทเหล่านี้เป็นผู้กำหนดค่าตอบแทน ขณะที่กฎหมายทำได้แค่เป็นแนวทางการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เท่านั้น ขณะเดียวกันบรรดาเจ้าของบริษัทนั้นถือเป็นตัวแทนของกลุ่มคนขนาดใหญ่ที่มีอำนาจทางการเมือง อีกทั้งยังทำงานร่วมกับรัฐบาล เพื่อผลประโยชน์ภายในองค์กรของตนเอง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนอำนาจและขยายความขอบเขตให้มากขึ้น

ดังเช่น กลุ่มแชโบล³ (Chaebol) อย่าง Samsung, Hyundai และ LG เป็นต้น ที่ได้เข้ามามีอำนาจทั้งทางด้านเศรษฐกิจและได้ร่วมมือกับรัฐบาลทำให้มีอิทธิพลทางการเมืองควบคู่กันไป โดยกลุ่มบริษัทเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา กลุ่มแชโบลถือเป็นบริษัทธุรกิจที่มีอำนาจและมีอิทธิพลอย่างมากทั้งในเศรษฐกิจและการเมือง หลายครั้งที่ได้จับมือกับรัฐบาลในด้านการวางแผนและด้านนวัตกรรม ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ต้องวางมาตรการกระตุ้นให้มีการแข่งขัน

³แชโบล (Chaebol) คือ การรวมกลุ่มบริษัทธุรกิจในประเทศเกาหลีใต้รูปแบบหนึ่ง คำในภาษาเกาหลีคำนี้หมายถึง 'กลุ่มธุรกิจ' และมักมีการนำไปใช้ในภาษาอังกฤษในความหมายของ 'ธุรกิจขนาดใหญ่' แชโบลในประเทศเกาหลีใต้ที่มีรายได้มากที่สุด 10 อันดับแรกได้แก่ Samsung, Hyundai Motor Company, LG, SK, Hanjin, Hyundai Heavy Industries, Lotte, Doosan, Hanhwa และ Kumho Asiana

กันเองระหว่างกลุ่มบริษัทเหล่านี้ในบางด้านเพื่อป้องกันข้อครหาในเรื่องของการผูกขาด

จากผลการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงยุค 1970 ทำให้เกาหลีได้รับการพัฒนาเป็นอย่างมากในกรุงโซล เนื่องจากโซลเป็นเมืองหลวงของประเทศ และยังเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของ Samsung, LG, Hyundai, KIA Motor ฯลฯ ทำให้มีการพัฒนาที่ก้าวหน้ากว่าพื้นที่อื่น โดยเฉพาะย่านคังนัม ได้กลายเป็นย่านธุรกิจหลัก มีสภาพแวดล้อมที่ดี และสาธารณูปโภคครบครัน ส่งผลให้ที่ดินในเขตคังนัมมีมูลค่าสูงมาก ทำให้แผ่นดินคังนัมกลายเป็นทอง เป็นย่านธุรกิจการค้า เป็นศูนย์กลางอำนาจทางเศรษฐกิจและเป็นที่อยู่อาศัยของบรรดาเศรษฐีใหม่อย่าง นักธุรกิจ นักการเมือง และในเขตคังนัมมีประชากรอาศัยอยู่เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ของกรุงโซลเท่านั้น ส่งผลให้คังนัมกลายเป็นย่านแห่งความหรูหรา มีร้านอาหารแพง ๆ ภัตตาคารหรู ทำให้คนรวยย่านคังนัมบริโภคแต่อาหารดี ๆ นิยมบริโภคอาหารตะวันตก นอกจากนี้ยังมีร้านค้าแบรนด์เนมมากมาย ทั้งแบรนด์ของยุโรปและแบรนด์ของเกาหลีเอง ทำให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ย่านนี้ นิยมแต่งกายเรียบหรู เช่นการใส่สูทหรือมีสไตล์การแต่งตัวตามแฟชั่นแบบตะวันตก นอกจากนี้จะได้รับอิทธิพลการแต่งกายจากตะวันตกแล้ว กีฬาสกี และเทนนิสก็ได้กลายเป็นกิจกรรมยามว่างที่นิยมในหมู่นรวยในยุคนี้อีกด้วย

รูปภาพที่ 8 : คังนัม (เป็นย่านหนึ่งในกรุงโซล) ย่านที่เชื่อว่ามีเพียงคนรวยเท่านั้นที่อาศัยอยู่
(ที่มา : <http://www.rjkoehler.com/travelog/2012/07/gangnam-station-intersection/>)

รูปภาพที่ 9 : ย่านธุรกิจในคังนัม (ที่มา : <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Gangnam.jpg>)

รูปภาพที่ 10 : การใส่สูทแบบตะวันตกทั้งผู้ชายและผู้หญิง

(ที่มา : <http://www.dkpopnews.net/2012/02/news-nichkhun-gets-offended-with-block.html>)

รูปภาพที่ 11 : การแต่งกายของผู้ชาย ตามแฟชั่นตะวันตก
(ที่มา : <http://www.clothingstyles.net/korean-style-clothing/>)

รูปภาพที่ 12 : การแต่งกายของผู้หญิงตามแฟชั่นตะวันตก
(ที่มา : <http://www.clothingstyles.net/korean-style-clothing/>)

รูปภาพที่ 13 : การแต่งกายตามแฟชั่นตะวันตกของผู้ชายและผู้หญิง

(ที่มา : <http://www.clothingstyles.net/korean-style-clothing/>)

จากที่กล่าวมาข้างต้น นักธุรกิจ/นายทุนจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือได้รับการยอมรับจากสังคมได้หากพวกเขาไม่ได้รับการศึกษาที่ดี เนื่องจากการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการจัดลำดับขั้นในสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าย่อมถูกจัดไว้ในชนชั้นสูงกว่าคนที่ได้รับการศึกษาน้อย แม้ว่าจะได้รับการศึกษาในระดับเดียวกัน แต่คนละสถาบันหรือจบการศึกษาภายในประเทศก็ยังไม่เท่ากันกับ ผู้จบการศึกษาจากต่างประเทศที่เจริญกว่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะการศึกษานำไปสู่การมีอาชีพที่ดีมีรายได้สูงเป็นทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้วย จึงทำให้สังคมนั้นยอมรับผู้มีการศึกษาสูงและจัดอยู่ในชนชั้นสูง ยกตัวอย่างเช่น อี บยอง ชอล (Lee ByungChul) ผู้ก่อตั้งบริษัทซัมซุงบริษัทยักษ์ใหญ่ในประเทศเกาหลีได้เขาได้รับการกล่าวขานในฐานะนักธุรกิจที่นำความเจริญมาสู่ประเทศ ซึ่งเขาจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเลย หากเขาไม่มีวุฒิการศึกษาที่สูง แต่เนื่องจากเขามีความรู้ความสามารถ มีการศึกษาที่สูง อีกทั้งยังได้เดินทางไปศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่นก่อนที่จะก่อตั้งบริษัทซัมซุง การศึกษาจึงทำให้เขาได้รับการเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน และกลายเป็นต้นแบบที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแวดวงธุรกิจมาจนถึงปัจจุบัน

รูปภาพที่ 14 : อี บยอง ซอล ผู้ก่อตั้งบริษัทซัมซุง

(ที่มา : <http://londonkoreanlinks.net/2011/03/14/will-samsung-electronics-innovate-again/lee-byung-chull/>)

ยุคที่ 3 ยุคชนชั้นสูงกับอุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลี : ดารา นักร้อง (ค.ศ.2000-ปัจจุบัน)

ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทำให้คนเกาหลีเปลี่ยนทัศนคติจากที่เคยตระหนงในความเป็นชาติที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาใคร เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ประเทศเกาหลีก็ได้รับเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากชาติตะวันตก ส่งผลให้เกิดวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้น ประกอบกับประเทศเกาหลีต้องการผลักดันเศรษฐกิจ และตระหนักว่าตนไม่สามารถแยกตัวจากเศรษฐกิจโลกได้และจำเป็นต้องผูกพันกับโลกภายนอก ผู้สร้างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ของเกาหลีจึงมุ่งสร้างแบรนด์เกาหลีเอง เพื่อขายในตลาดโลก และได้เรียกวัฒนธรรมของชนิดนี้ว่า "ฮาลยู" (Hallyu) รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนและต้องการสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศ จึงได้ผลักดันดารา นักร้อง นักแสดง เพื่อเป็นจุดขาย และต้องการสร้างรายได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจที่ดีให้กับประเทศเกาหลีนั่นเอง รัฐบาลเกาหลีจึงได้ทุ่มเงินกว่าแสนล้านวอน เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลีให้แพร่ขยายออกไปยังต่างประเทศ อีกทั้งยังได้จัดหาเงินทุน สำหรับผลิตละครให้เป็นที่นิยมจากผู้ชมจากทุกแห่งทั่วโลกด้วย

ผลจากการที่รัฐบาลได้ผลักดันอุตสาหกรรมบันเทิงเกาหลี และได้ทำให้ทั่วโลกเห็นว่าตนนั้นมีศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรมบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ เพลง ละคร หรือที่ทุกคนรู้จักกันโดยทั่วไปว่า "ซีรีส์เกาหลี" สิ่งเหล่านี้ก็ได้กลายเป็นภาพลักษณ์ให้กับประเทศเป็นต้นมา ประชาชนทั้งวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่

ต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และเนื่องจากเกาหลีขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่เคร่งเครียดทั้งการเรียนและการทำงาน ประกอบกับภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประชาชนหันมาเสพความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด ดังนั้นเมื่อประชาชนให้การตอบรับและให้การสนับสนุนบรรดาไอดอลเกาหลี จึงทำให้บรรดาไอดอลได้กลายเป็นชนชั้นนำทางสังคมไปโดยปริยาย ส่งผลให้อาชีพราน นักร้องเป็นที่ใฝ่ฝันของคนรุ่นใหม่ และกลายเป็นไอดอลของประชาชนไปในที่สุด

ขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าดารา นักร้องบางคนจะไม่ได้มีวุฒิการศึกษาที่สูงอย่างเช่นในสมัยก่อนก็ตาม แต่ดารานักร้องก็ได้การตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีส่วนช่วยในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้พัฒนาและสร้างรายได้ให้กับประเทศมหาศาล แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดของดารา นักร้องเกาหลีคือต้องพูดภาษาอังกฤษได้ ซึ่งถือว่าเป็นภาษาสากลระดับโลก นอกจากนี้ยังต้องพูดภาษาญี่ปุ่นได้อีกด้วย เนื่องจากบ่อยครั้งที่ต้องมีการแสดงในประเทศญี่ปุ่นและต้องผลิตในเวอร์ชันภาษาญี่ปุ่น รวมถึงมีการแสดงระดับนานาชาติ เช่นแถบยุโรป ทำให้ทางต้นสังกัดหรือผู้ที่ดูแลดารา นักร้องเหล่านั้นจึงจำเป็นต้องส่งไปเรียนเป็นภาษาที่สาม

และในปี 2012 ที่เป็นประเด็นร้อนแห่งปีของเกาหลีก็คือ นักร้อง “ไอซ์(PSY)” เจ้าของเพลงฮ็อตฮิต “กั๋งนัม สไตล์” ซึ่งไม่มีใครไม่รู้จักนักร้องคนนี้ เพราะเพลงของเขา ได้รับความนิยมถึงขั้นมีการคาดการณ์ว่า จะสามารถ แซงหน้านักร้องหนุ่ม “จัสติน บีเบอร์(Justin Bieber)” จากการเปิดชมมิวสิกวิดีโอในเวปไซต์ “ยูทูป(Youtube)” ที่กำลังครองแชมป์อยู่ที่ประมาณ 780 ล้านครั้ง โดย “กั๋งนัมสไตล์” อยู่ที่ 413 ล้านกว่าครั้ง และ “ไอซ์” ก็เป็นนักร้องเกาหลีคนแรก ที่สามารถนำเพลงของตนเองให้ขึ้นเป็นอันดับ 1 ของการดาวน์โหลดจาก “ไอ จูนส์(iTunes)” ในสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2555 ที่ผ่านมา นอกจากนี้ก็ยังติดอันดับต้นๆ ในประเทศออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการ “การเต้น โคเวอร์(Cover Dance)” แม้กระทั่งมิวสิกวิดีโอล้อเลียนอย่าง “กั๋งนัมสไตล์” นอกจากนี้ ก็ยังมีศิลปินที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี เช่น Super Junior SNSD(Girl generation) 2pm รวมทั้ง KARA ที่มีกิจกรรมในญี่ปุ่นด้วย และที่เห็นได้เด่นชัดก็คือ โฆษณาของสินค้าจำนวนมาก โดยเฉพาะสินค้าที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นวัยรุ่น จะใช้นักร้อง นักแสดง เป็นพรีเซ็นเตอร์แทบทั้งสิ้น อาทิเช่น นักร้องวง Super Junior KARA 2ne1 นักแสดงอย่าง คิมบ็อม จางกินซ็อก เป็นต้น

จากนโยบายการผลักดันสินค้าอุตสาหกรรมบันเทิงไปสู่ตลาดโลกของรัฐบาลเกาหลี ทำให้นักแสดง นักแสดงเกาหลีมีงานแสดง ร้องเพลง ถ่ายโฆษณาสินค้าในต่างประเทศ เข้ามาเป็นจำนวนมาก ดารานักร้อง จึงประสบความสำเร็จและร่ำรวยจากงานแสดงหรือร้องเพลง ส่งผลให้ดารานักร้องเหล่านี้มีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการแต่งกาย ที่นิยมใช้สินค้าแบรนด์เนม อย่างหลุยส์วิตตอง ชาแนล ดิออร์ หรือมียานพาหนะที่

หรูหรา อย่างเล็กซัส ออดี บีเอ็ม เป็นต้น รวมถึงมีคอนโดเป็นของตัวเองที่ตกแต่งอย่างสวยงามและมีราคาแพง นอกจากนี้ในยามที่ไม่ต้องฝึกซ้อมหรือทำงาน เหล่าดารานักร้องก็จะไปหากิจกรรมยามว่างที่ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทำ เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ซื้อป๊ิง หรือกีฬาตีกอล์ฟ เป็นต้น

รูปภาพที่ 15 : การใช้สินค้าแบรนด์เนมของนักร้องดั่งวง Super Junior

(ที่มา : <http://superjuniorstuff.wordpress.com/page/8/>)

รูปภาพที่ 16 : การใช้สินค้าแบรนด์เนมของนักร้องเกาหลีชื่อดังวง SNSD (Girl Generation)

(ที่มา : <http://blog.asiantown.net/-/14674/discover-jessica--snsd--luxury-handbags-collection-.aspx>)

รูปภาพที่ 17 : ยานพาหนะหรูหรานักกร้องชื่อดังวง TVXQ
(ที่มา : <http://www.dbsknights.net/2009/02/photos-dbsks-cars.html>)

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มคนเหล่านี้นิยมซื้อปิ้งตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั่วไป โดยที่เป็นที่นิยมมากที่สุดก็คือ ย่านคังนัม ซึ่งในคังนัมนี้ก็มีห้างสรรพสินค้า เช่น Lotte Department Store ซึ่งห้างลอตเต้ถือว่าเป็นห้างที่มีหลายสาขาทั่วประเทศเกาหลี แต่ที่สาขาคังนัมขึ้นชื่อว่าไฮโซที่สุด และส่วนใหญ่คารานักร้องเกาหลีก็จะมาเดินเล่นหรือซื้อปิ้งที่นี่ เนื่องจากภายในห้างได้รวบรวมร้านค้าแฟชั่นชั้นนำ มีร้านแบรนด์เนมหรูระดับ high-end ถึง 60 ร้าน นอกจากนี้ Galleria Department Store ซึ่งถือว่าเป็นอีกห้างสรรพสินค้าหรูแห่งหนึ่ง รวมทั้งมีสินค้าแฟชั่นแบรนด์เนมขายมากที่สุดในเกาหลีอีกด้วย นอกจากนี้ Paju Lotte Premium Outlets ก็เป็นหนึ่งในห้างสรรพสินค้าที่ได้รับความนิยมเช่นกัน ตั้งแต่แบรนด์เนมหรู Paul Smith, Mulberry, Tag Heuer และ Kate Spade ไปจนถึงแบรนด์ขายปลีกยอดนิยม Bean Pole, Polo, MCM, Nike และ Adidas เป็นต้น

รูปภาพที่ 18: ห้างลอตเต้สาขากังนัม (ที่มา : <http://www.dek-d.com/content/studyabroad/>)

รูปภาพที่ 19 : ห้างแกลลอเรีย (ที่มา : <http://m.hellomiki.com/viewcontent.php?id=449>)

รูปภาพที่ 20 : คอนโดมิเนียมที่ตกแต่งอย่างหรูของนักร้องคังว TVXQ (ที่มา : <http://ikoreabook.com>)

รูปภาพที่ 21 : คอนโดมิเนียมสุดหรูของดาราชื่อดัง (ที่มา : <http://ikoreabook.com>)

สรุปและอภิปรายผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชนชั้นสูงมีความเกี่ยวข้องกับสังคมและถือว่าเป็นชนชั้นหนึ่งที่มีอิทธิพลทางสังคมมากที่สุดชั้นหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง หรือด้านเศรษฐกิจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชนชั้นสูงจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม ซึ่งแต่เดิมคือขุนนาง ทหาร ที่ปรากฏในยุคสมัยที่เกาหลีรับวัฒนธรรมจากจีน โดยเฉพาะลัทธิขงจื้อที่ให้ความสำคัญกับผู้มีความรู้เท่านั้น แต่ภายหลังเมื่อสังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงไป มีการรับวัฒนธรรมและวิทยาการความรู้แบบตะวันตกเข้ามา ทำให้ชนชั้นสูงไม่กระจุกอยู่แค่ข้าราชการหรือราชตระกูลเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจและนักการเมืองอีกด้วย เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ จึงใช้อำนาจนี้เป็นใบเบิกทางในการก้าวขึ้นสู่การเป็นชนชั้นนำในสังคม ขณะเดียวกันก็ได้กุมอำนาจทางการเมืองควบคู่กันไป ต่อมา เราจะเห็นได้ว่าสังคมเกาหลีเริ่มมีการรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี หรือภาษาตะวันตก ชนชั้นสูง/ชนชั้นนำในปัจจุบันจึงเป็นพวกชนชั้นกลางที่มีทัศนคติใหม่ ๆ มีความเป็นสมัยใหม่มากขึ้น แต่ก็ยังแฝงด้วยวัตถุนิยมเช่นเดิม คือชื่อเสียงและเงินทอง แต่คนชนชั้นกลางยุคใหม่ไม่สนใจวัฒนธรรมของชนชั้นสูง จึงต้องแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ให้แก่ชีวิต ดังเช่นการพยายามประจักษ์ให้ทุกคนรู้ว่าตนมีความสามารถ อาชีพดารา นักร้องจึงเป็นที่ใฝ่ฝันของคนรุ่นใหม่ ส่งผลให้อาชีพดารา นักร้องกลายเป็นไอคอลลของประชาชนไปในที่สุด เนื่องจากการเป็นดารานักร้องนอกจากจะมีเงินทองมากมายแล้วยังมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนในสังคมอีกด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ อาจกล่าวได้ว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชนชั้นสูงต้องการแสดงออกถึงการมีรสนิยมที่มีระดับเหนือกว่า จากการมีวิถีชีวิตที่แตกต่างจากสามัญชนทั่วไป รวมถึงต้องการแสดงสถานภาพทางสังคมของตน ไม่ว่าจะเป็นการบริโภค การแต่งกาย หรือกิจกรรมยามว่าง สิ่งเหล่านี้เป็นการตอกย้ำถึงความมั่งคั่ง ซึ่งแน่นอนว่าการใช้ชีวิตเช่นนี้จะต้องไม่ธรรมดา ต้องพิเศษและแตกต่างจากคนทั่วไปที่ไม่สามารถทำได้ เช่นการสะสมของแปลกที่มีราคาแพงหรือหายาก ทั้งนี้เพื่ออวดอ้างบารมีและการมีรสนิยมที่ดีของตน แต่การที่ชนชั้นสูงในสังคมมีการบริโภคสินค้าหรูหราที่คนทั่วไปมองว่าฟุ่มเฟือย เราก็ไม่สามารถตัดสินได้ว่า พวกเขาไม่รู้จัก “พอเพียง” ขณะเดียวกันปีแอร์ บูร์ดิเยอได้มองว่าการกระทำเหล่านี้เกิดจาก โครงสร้างทางสังคม ก็คือการดำรงอยู่ทางชนชั้น เช่น การที่ชนชั้นสูงมีวิถีชีวิตเช่นนั้นก็เพราะว่าพวกเขาเกิดมาในโลกที่เต็มไปด้วยวัตถุที่เป็นทรัพย์สินสมบัติ ได้เรียนรู้ และชื่นชมมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นวิธีของชนชั้นสูงนั่นเอง ทำให้การใช้ชีวิตเช่นนี้ถูกปลูกฝังและกลายเป็นความโน้มเอียงทางนิสัย ส่งผลให้มีการผลิตซ้ำโดยการถ่ายทอดค่านิยมอุดมการณ์ เนื่องจากชนชั้นเหล่านี้ได้อยู่ภายใต้สังคมเดียวกัน ทำให้มีการแสดงออกเหมือนกันและนำไปสู่การสร้างรสนิยม

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2555). **สื่อเก่า-สื่อใหม่: ศึกษาระดับมัธยมศึกษา อุดมการณ์**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- เกษม เพ็ญภินันท์. (2550). **ความเป็นปกติวิสัยของการบริโภควัฒนธรรมในชีวิตประจำวัน**. ใน วิทยาสาปรัษฎากรณ์ (บรรณาธิการ). **สู่พรมแดนความรู้เรื่องวัฒนธรรมบริโภค**. (2-47). กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- ชูพินิจ เกษมณี. (2546). **สาระน่ารู้เกี่ยวกับเกาหลี**. กรุงเทพฯ : แดงของแพ็คกิ้งเอนด์พรีนติ้ง.
- ฐิตียา บุญสินสุข. (2554). “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคชาวเกาหลีที่มีต่อการซื้อสินค้าแบรนด์เนม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเกาหลีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2538). **สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2530). **เกาหลีใต้ : บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนเสก วงศ์ยานนาวา. (2550). **ปฏิวัติบริโภค: จากสิ่งของฟุ่มเฟือยมาสู่สิ่งจำเป็น**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- สมรภัช ชัยสิงห์กานานนท์. (2544). **รสนิยม: ภาษาในสังคมไทยยุคบริโภคนิยม**. กรุงเทพฯ : โครงการหนังสือเล่ม สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนิท สมัครการ. (2538). **การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม**. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สิริพร สมบูรณ์บุรณะ. (2538). **วัฒนธรรมการบริโภค: แนวคิดและการวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต. (2553). **แนวความคิดฮาปิตัสของปีแอร์ บูร์ดิเยอร์ กับทฤษฎีทางมานุษยวิทยา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

สุภางค์ จันทวานิช. (2552). **ทฤษฎีสังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิกิพจนานุกรม.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2548). **แนวความคิดพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม**. ม.ป.ท.

วิรุทธ ศรีสุวรรณกิจ. "การพักผ่อนหย่อนใจแบบตะวันตกของชนชั้นนำสยามกับการแสดงสถานภาพและการเลื่อนสถานภาพทางสังคมสมัยรัชการที่ 5-7" **รัฐศาสตร์สาร**. 29(3) : 168-181; กันยายน 2551.

วีระชัย โชคมุกดา. (2555). **ประวัติศาสตร์เกาหลี: แผ่นดินแห่งการแตกแยกจากอดีตจนถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : ยิปซีสำนักพิมพ์.

อรวรรณ ภูหเจริญ นาวายุทธ. (2553). **Super Class**. กรุงเทพฯ : โปสบุ๊คส์.

เอกสารตีพิมพ์ภาษาต่างประเทศ

Ewha Womans University. Ewha Language Center. (2008). **Korean for Foreign Students : Korean Culture**. Seoul. Ewha Womans University Language Center and Ewha Womans University Press.

บทความจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เขียวพระจันทร์ (นามแฝง). (2552). **การแบ่งชนชั้นสังคมในอาณาจักรโชซอน**. เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://writer.dek-d.com/enugami/writer/viewlongc.php?id=480345&chapter=11>

ดำรงค์ ฐานดี. (2551). **ชนชั้นทางสังคมในยุคโชซอน**. เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=ladymoon&month=18-10-2008&group=1&gblog=5>

พี่พุงหลามกับน้องพุงสั้น. (2553). **"พักผ่อนหย่อนพุง" เปิดสำหรับการกิน "ตามสถานะชนชั้น"**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1272566416&grp_id=no&catid=09

รววิทย์ พัฒนาอิทธิกุล. (2546). **ชั้นสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2555. เข้าถึงได้จาก [http://www.nsrุ.ac.th/e-learning/advertising/](http://www.nsrु.ac.th/e-learning/advertising/)

วจนา. (2554). **ชนชั้นทางสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.slideshare.net/kingkongzaa/socialclass-5-consumer-behavior>

Love2Korea (นามแฝง). (2554). **กระแสทางวัฒนธรรมของชนชาติเกาหลี**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.love2korea.com/current-korean-culture>

ryzon (นามแฝง). (2551). **เกาหลี**. เข้าถึงเมื่อ 12 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=zxcv&month=102008&date=17&group=2&gblog=13>

VoiceTV (นามแฝง). (2555). **การพักผ่อนหย่อนใจและลำดับชั้นทางสังคม**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://shows.voicetv.co.th/kid-len-hen-tang/57986.html>